

AIARALDEA *hemen*

EVEREST 20 URTE:
20 urte igaro dira Julen Reketa mendizaleak munduko gailurra igo zuenetik 24-27 or.

UXUE ALBIZUA ZUBIZARRETA:
“Gozatzea eta taldekideengatik ikastea izango da nire aurtengo helburua” 22-23 or.

Nagusien artean, itxaropena nagusi

EKONOMIA 2-5
1,49 milioi euro jaso zituzten iaz Tubacexeko zuzendaritzako kideek
Administrazio Kontseiluko kideen soldatak, argitara

AIARALDEA 8
194 isun jarri dituzte otsailean COVID-19aren aurkako neurriak medio
Gehienak -97- mugikortasun murrizketak ez betetzeagatik

OROZKO 9
Mobilizatzeari ekin diote Ibarako zentroko langileek
Elkarretaratzeak egin dituzte eta mozioa aurkeztu dute

KIROLA 28
Datorren asteburuan hasiko da Aiara Biraren edizio berria
Espainiako Federazioak elite kategorian sartu du proba

BIZITZARAKO FUNTSEZKOAK?

M8

**AITORPENA
DUINTASUNA
ERANTZUKIDETASUNA**

araba álava
foru aldundia diputación foral

argazki erreportajea

Aiaraldeko plaza eta kaleak bete zituzten testuinguruan. Tubacexen hasi zen eguna, pikete eskualdeko emakumeek astelehenean, feministarekin, eta arratsaldean mobilizazio Emakumeen Nazioarteko Egunaren jendetsuek hartu zuten lekukoa.

Plaza eta kaleak hartu dituzte berriro emakumeek

Testua **Izar Mendiguren Cosgaya**

Egun oparoa izan zen astelehena Aiaraldean. Milaka herritar batu ziren Emakumeen Nazioarteko Eguna dela eta egitimo ekimen eta mobilizazioetan.

Goizean Tubacexeko emakumeen borrokak hartu zuen protagonismoa, Aiaraldeko Mugimendu Feministarekin batera "pikete feminista" egin baitzuten. Arrakastatsua izan zen deialdia, eta enpresako zuzendaritzako kideek eta lanera zihoazen beharginen autobusarekin batera eman zuen buelta. Hala, Laudioko lantegiko funtzionamendua etetea lortu zuten, egun batez bada ere.

Modu horretan salatu zuten Tubacexeko beharginen %12 bakarrik direla emakumeak, eta %34 daudela kaleratzeko arriskuan. Ertzaintzak isun eta identifikazioekin mehatxatu bazituen ere, pikete feministako kideek euren jarrerari eutsi zioten, eta azkenean atzera egin zuten poliziak eta autobusak.

Arratsaldean, berriz, erakunde urteroko elkarretaratzeak

hartu zuten lekukoa. Hain zuzen, seietan mobilizatu ziren Arespalditzako ferialean eta Artziniegako frontoian. Aiaran sare moreak egin zituzten zuhaitzetan, eta berdintasunaren aldeko argazki eta mezuekin apaindu zuten eremua. Elkarretaratzearen ondotik, puxikekin aieratu zituzten aldarri feministak.

Artziniegan eta Okondon frontoiaren aldamenean elkartu ziren herritarrak. Urduñan, Foru plaza izan zen Emakume Langileen Nazioarteko Egunaren lekuko. Harri moreen ekimenari amaiera eman zioten lehenbizi, elkarretaratzea burutu zuten ondoren eta, azkenik, antzerki emanaldia izan zuten. Orozkon, ostera, herriko plazan batu ziren.

Amurrion eta Laudioan antolatatu zituzten manifestazio nagusiak Aiaraldeko Mugimendu Feministako kideek, eta jendetza batu zen bi deialdietan. Aretako emakumeek zutabea egin zuten Laudio rainoko bidea, eta bertako mobilizaziora atxikitu ziren.

Arrankudiaga-Zollon, aldiz, igandean egin zuten martxoaren 8ari lotutako mobilizazioa, herriko plazan.

Aldarri ugari

Tubacexeko emakumeen lan gatazkak presentzia handia izan zuen Laudio eta Amurrioko manifestazioetan. Halaber, neska* gazteek hainbat ekimen gauzatu zituzten "Dena aldatu, sistema arrakalatu" lemapean. Emakume pentsionistek bizitza eta pentsio duinen aldeko mezua zabaltu zituzten, eta Gure Esku Dagok erabakitze eskubidea goraipatu zuen. Ikamako ikasleak ere atera ziren kalera, goizez zein arratsalde.

Horrez gain, protagonismo berezia hartu zuten zaintza eta zerbitzuetako langileak. Batetik, ekimenak egin ziren edadetuen egoitzetan, babesa adierazi eta lan-baldintzak salatze. Ildo beretik, feminismoak Euskal Herrian eta munduan saretutako borrokak izan zituzten hizpide; Argentinan abortua legeztatzea kasu. Emakumeen Mundu Martxa ere gerturatu du aurtengo martxoaren 8ak Aiaraldera. Izan ere, igandean Laudio Ikastolan hitzaldia antolatu zuen Mugimendu Feministak. Feminismoaren olatua, indartsu dagoenaren seinale.

PIKETE FEMINISTA

Tubacexen Laudioko lantegiko funtzionamendua erabat gelditzea lortu zuen pikete feministak. Zuzendaritzaren autobusak buelta eman zuen.

argazki erreportajea

MOBILIZAZIO JENDETSUAK

Azken urteetako irudi bera errepikatu zen astelehenean eskualdeko herrietan: milaka herritarrek hartu zuten parte mobilizazio eta elkarretaratzeeetan.

**SEGURTASUN
KOORDINAZIOAK**

SEGURTASUN PLANAK • EBALUAZIO TXOSTENAK
AHOLKULARITZA • SEGURTASUN IKERKETAK

Loitzaga taldea 13, Barakaldo • 94 473 09 49 • info@ingecor.es • www.ingecor.es

erreportajea

Nork agintzen du Tubacexen?

Tubacexeko akziodunen batzarra, 2018. urteko maiatzean. Jose A. Del Moral

Celestino Danis eta Ainhoa Rivera bihurtu dira Tubacexeko zuzendaritzako bi pertsona ezagunenak. Langileek jomugan jarri dituzte biak, kaleratzeen erantzule zuzen gisa identifikatu dituztelako. Baina multinazionalaren zuzendaritza askoz konplexu eta ilunagoa da.

Testua **Txabi Alvarado Bañares**

“Celestino dimisión” eta “Ainhoa Rivera, kalera” oihuak ohikoak bilakatu dira greba mugagabearen dauden Tubacexeko langileen artean. Laudio eta Amurrioko lantegietako zuzendaritzako kideei egiten diete erreferentzia bi lema horiek.

Nafarroako Unibertsitatean ikasia, ibilbide luze eta oparoa egin du Celestino Danis Basurkoko enpresa munduan, bere LinkedIn kontuan aipatzen denez. GKN multinazional britaniarrean hasi zen 1994. urtean, eta 2011n sartu zen Tubacexen. Orduetik hona hainbat kargu bete ditu, goiko postuetan beti. Gaur

egun bi zuzendaritza kargu ditu, Jesus Esmoris kontseilari delegatuaren esanetara.

Ainhoa Riveraren kasuan, aldiz, nabarmentzekoa da 10 urte baino gehiago eman zituela Arakaldoko Nortzen enpresan lan egiten, giza baliabideen zuzendari gisa. 2012an igaro zen Tubacex taldera, kargu berdinean aritzera, eta bertan dihardu gaur egun.

Administrazio kontseilua

Baina Celestino Danis eta Ainhoa Rivera kate luze baten bi kate-begiak baino ez dira. 14 enpresaz osatutako holdinga da Tubacex gaur egun. Enpresa bakoitzak bere aginte-estruktura propioa du, baina guztiek obeditzen diote administrazio kontseilu

berberari. Horrenbeste enpresetan banatuta egotea ez dirudi ausaz hartutako erabakia denik. Izan ere, sindikatuek behin baino gehiagotan salatu dute zuzendaritzak “kontabilitate ingeniari” egin izan duela, Aiaraaldeko fabrikak errentagarriak ez direla irudikatzen (irabaziak taldeko beste enpresa batzuei egotziz, adibidez).

12 kidek osatzen dute zuzendaritza-organoa. Hainbat perfiletako pertsonak daude, baina guztiak bat dute gehienek komunean: ibilbide profesional oparoa egin dutela beste enpresa batzuetan, goi-karguetan betiere. Nuria Lopez De Guereñu Ansolaren kasua da aipagarrienetakoa: Confebaskeko idazkari nagusi eta

Tubacexen akzioen ehuneko handiena duen pertsona, Jose Maria Aristrain, epaiketaren zain dago, ogasunari 200 milioi euro ezkutatzeari egotzita

Jaurilaritzaren Garraio eta Herri Lan sailburu izan ostean sartu zen Tubacexeko Administrazio Kontseiluan (AHTren lanak bere gidaritzapean hasi ziren). Rosa Garcia Garciak Microsoft enpresan jardun du, eta Francisco Javier Garcia Sanz mundu mailako erosketa zuzendari exekutibo izan zen GM Corporation enpresa estatubatuarrean.

Dena dela, kontseiluko bi pertsona nabarmenenak Alvaro Videdgain Muro eta Jesus Esmoris Esmoris dira, Tubacexeko presidentea eta kontseilari delegatua, hurrenez hurren.

Aristrainen itzala

Baina Administrazio Kontseilua ez da aginte-organismo gore-

na, akziodunen batzarra baizik. 59.840.451,9 euroko kapital soziala du enpresa-taldeak (2018ko datuen arabera), 132.978.782 akziotan banatuta. Partaidetza kopuruaren arabera dute akziodunek boto kopuru handiago edo txikiagoa.

Akziodun asko ditu Aiaraldeko multinazionalak, baina badago bat guztien artean nabarmentzen dena: Jose Maria Aristrain. 2011tik hona berea da Tubacexen akzioen %11, ehunekorik handiena, eta eragin zuzena du Administrazio Kontseiluan. Zuzendaritza-organoko bi kide berak proposatutakoak dira: Isabel Lopez Paños eta Gema Navarro Mancado.

Europako pertsonarik aberatsenetariko bat da Jose Maria Aristrain, Forbes zerrendaren arabera. Hala ere, ez da oso pertsona ezaguna. Oso gutxitan agertu da publikoki eta Interneten haren oso argazki gutxi topatu daitezke.

Epaitegira deklaratzera joan zenean egin zitena da topatu daitekeen irudirik berriena. Izan ere, fiskaltzak 64 urteko kartzela zigorra eta 1.400 milioi euroko isuna eskatu dio, ogasunari 200 milioi euro ezkututzea egotzita. Akusazioaren arabera, Aristrainek Suitzan bizi zelako plantak egin zituen zergak ez ordaintzeko, eta ArcelorMittalen zituen akzioak ezkutatu zizkion ogasunari, Luxemburgon. Aipatzekoa da Aristrainen bidez Tubacexeko zuzendaritzan dagoen pertsonetako batek -Gema Navarro Mancado- herrialde horretatik jarduten duela.

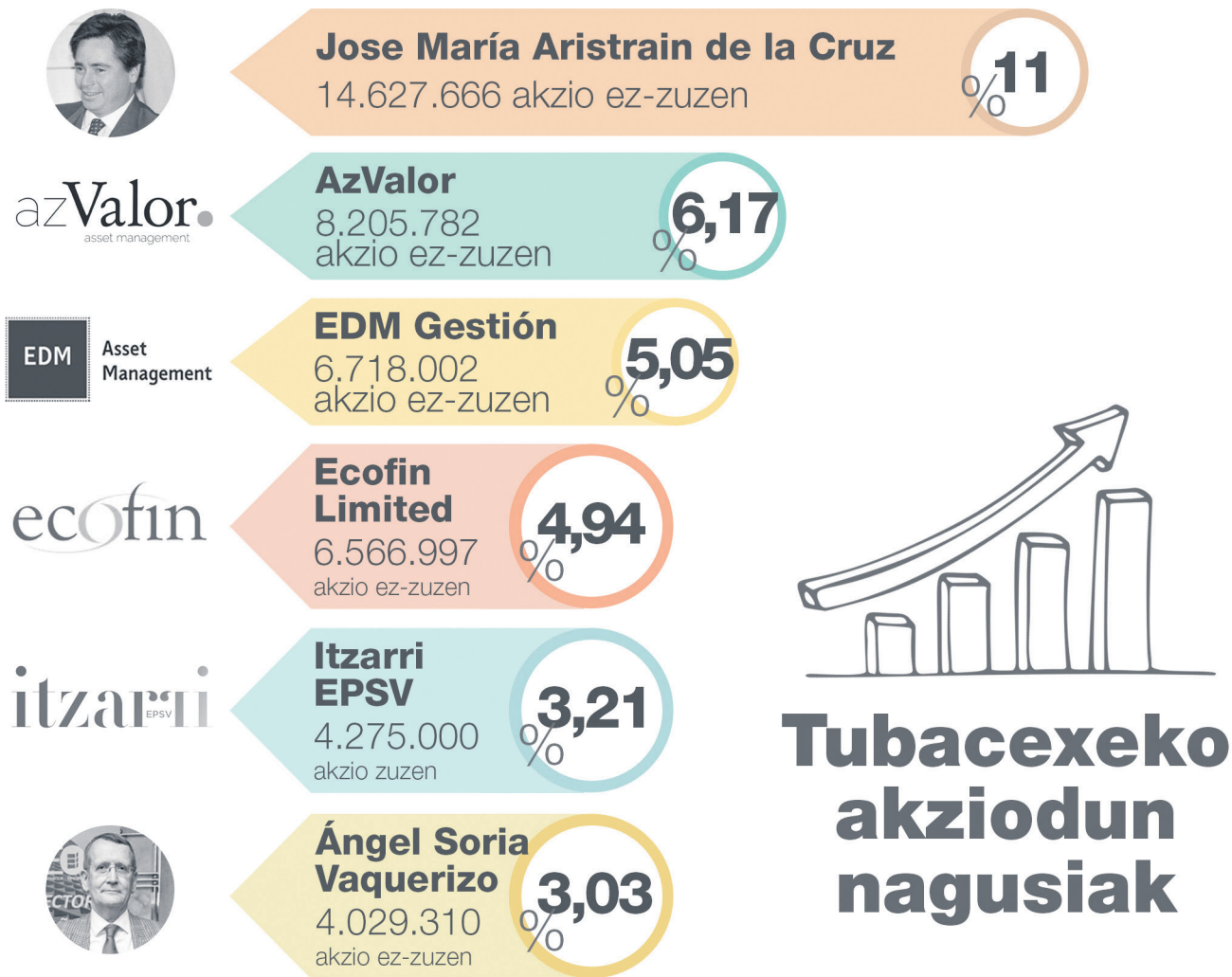
Epaiketa 10 urtez egon da blokeatuta, Madrilgo Probintzia Auzitegiak ez zuelako kasua bere gain hartu nahi. Orain arte. Izan ere, Espainiako Auzitegi Gorenak iragan abenduan ebatzi zuen epaitegi probintzialak epaitu beharko duela negozio-gizona. Bien bitartean, aske jarraitzen du Aristrainek, 750 milioi euroko bermea ordainduta.

Angel Soria Vaquerizo da beste akziodun nagusi bat, akzioen %3 baitu. 154. postuan dago Espainiako Estatuko pertsona aberatsenen zerrendan eta Madrilgo bulego eraikin ugariaren jabea da.

Itzarri ere nabarmendu daiteke akziodunen artean -%3,21-: Borondatezko Gizarte Aurreikuspenarako Erakundea da (BGAE) eta Euskadiko Administrazio Orokor eta Instituzionaleko langileen aurreikuspen plana kudeatzen du. Hau da, Eusko Jaurlaritzakoa da, modu batean, Tubacexeko akziodun nagusienetako bat.

Tubacexeko Administrazio Kontseiluko kideak, 2018. urtean eginiko akziodunen batzar batean. Jose A. Del Moral

Tubacexeko akziodun nagusiak

erreportajea

2019an baino 87.000 euro gutxiago jaso zituzten Tubacexeko Administrazio Kontseiluko kideek iaz, COVID-19a dela eta murrizketa boluntario bat egitea adostu zutelako. Hala ere, ia 1,5 milioi euro banatu zituzten 12 pertsonaren artean.

1.497.000 euro Tubacexeko zuzendaritzako kideentzat, soldata eta dietetan

Testua

Txabi Alvarado Bañares

1.497.000 euro jaso zituzten guztira Tubacexeko Administrazio Kontseiluko kideek iaz, soldata eta dietetan. Hala jakinarazi du multinazionalak Merkatuen eta Lehiaren Espainiako Batzordeari (MLEB) helarazitako txostenean.

Diru eta kontseilari gutxiago

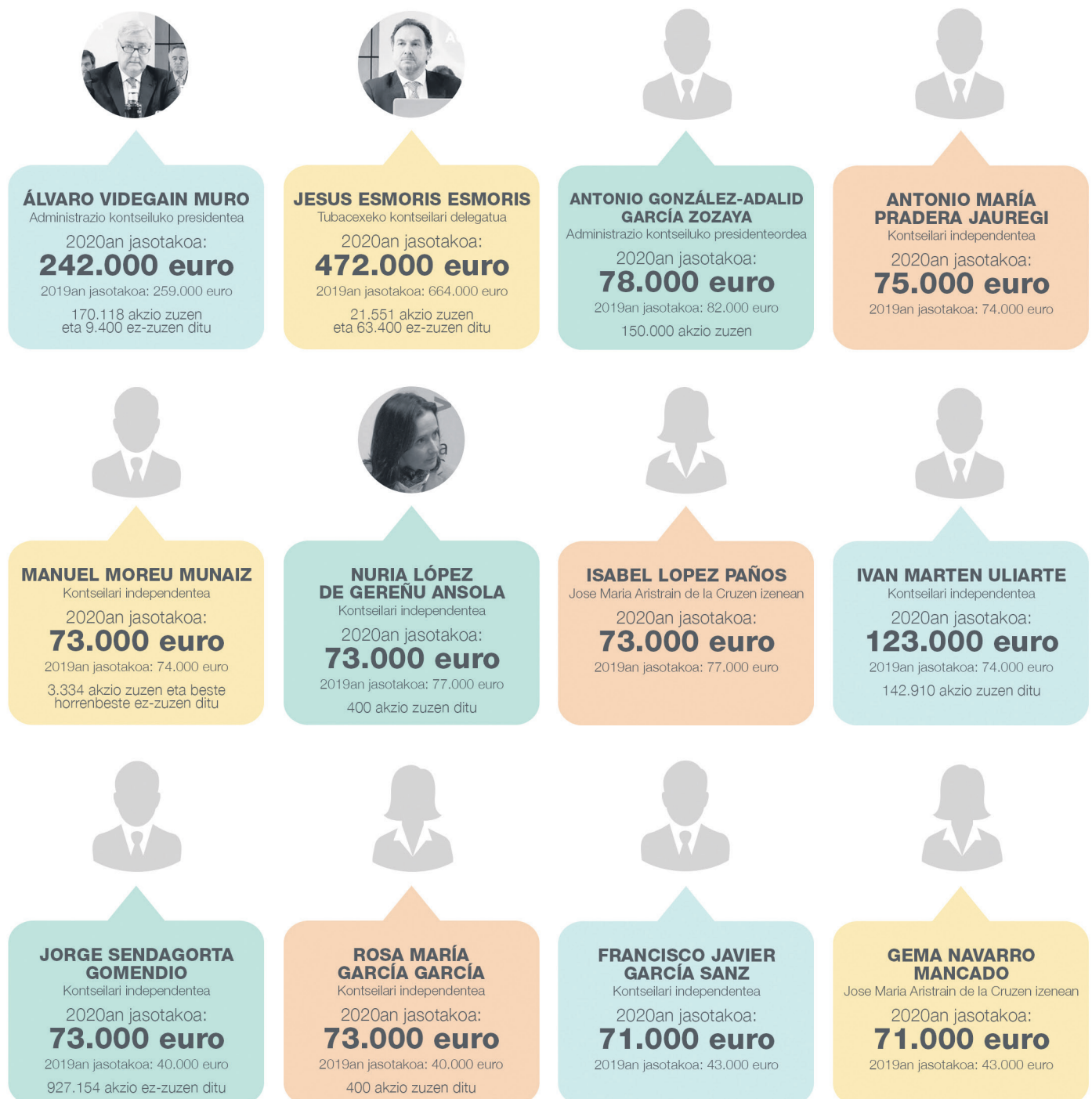
Dokumentu horrek aipatzen du zuzendaritzako kideek soldatak %30 jaitsi zituztela 2020ko biharren hiruhilekoan, COVID-19aren pandemiari aurre egiteko neurri ekonomikoen plan baten ondorioz. Gauzak hala, 2019an baino 87.000 euro gutxiago jaso dituzte. Aipatzekoa da, gainera, 2019an baino 3 kontseilari gutxiago daudela orain zuzendaritza organoan.

Alvaro Videgain Murok -Tubacexeko presidentea- eta Jesus Esmoris Esmoris kontseilari delegatuak jaso zuten diru kopururik handiena, 242.000 eta 472.000 euro, hurrenez hurren.

Dibidenduak

Iaz plazaratutako memorian, Tubacexeko zuzendaritzak aipatu zuen akziodunei dibidendoak banatzeari utziko ziola denbora tarte batez, COVID-19aren pandemiaren aurrean "zuhur" jokatzeke.

Hala ere, azpimarratzekoa da Administrazio Kontseiluak 6 milioi euro banatu zituela 2019an akziodunen artean (0,046 akzio bakoitzeko). "Tubacexek akziodunei dibidendu erregular bat ordaintzeko konpromisoari eutsiko dio", aipatzen du txostenak, "COVID-19aren ondorioak hobeto ikusten direnean kontseiluak berriro ebaluatuko du egoera eta dibidendua berrezarriko du, ego-kitzat ikusten bada".

1.497.000€ soldata eta dietetan
Tubacexeko zuzendaritzako kideentzat

erreportajea

2019an baino 361.000 euro gehiago banatu ditu Vidralak Administrazio Kontseiluko kideen artean, 1.596.000 euro guztira. Horrez gain, iragan otsailaren 15ean 23,8 milioi euro banatu zituen akziodunen artean.

Soldata eta dietak handitu ditu Vidralako zuzendaritzak, 1.596.000 euroraino iritsita

Testua

Txabi Alvarado Bañares

Tubacexeko informazioaz gain, Vidralako zuzendaritzaren soldaten txostena ere plazaratu du Merkatuen eta Lehiaren Espainiako Batzordeak (CNMC). Datu horien arabera, beira ekoizten duen Laudioko fabrikako buruek 1.596.000 euro banatu zituzten iaz euren artean, soldata eta dietetan, aurreko urtean baino 361.000 euro gehiago. 90.000 euro baino gehiago jaso zituen Administrazio Kontseiluko kide bakoitzak. Carlos Delclaux Zulueta -Vidralako presidentea-, aldiz, 690.000 euro jaso zituen guztira.

Hala ere, kontuan hartu behar da kontseiluko zenbait kide enpresako akziodunak ere badirela. Enpresak 23.885.000 euro banatu zituen guztira akziodunen artean iragan otsailaren 15ean, 0,84 zenitimo akzio bakoitzeko.

Delclaux familia

Eskumako infografiako izenei erreparatuz gero, abizen bat maiz errepikatzen dela ikusi daiteke: Delclaux. Enpresaren gaur egungo presidentearen (Carlos Delclaux Zulueta) aitona (Isidoro Delclaux) sortu zuen Vidrala. Laudion kokatu zuten lehen lanategia (egun Aiala Vidrio dena), baina urteen poderioz beste hainbat fabrika eraiki eta erosi zituzten, gaur egungo tamainara iritsi arte. Delclaux sendiak 390 milioi euro ditu pilatuta, *El Mundo* egunkariaren arabera.

CARLOS DELCLAUX ZULUETA
Kanpo kontseilaria

2020an jasotakoa:
690.000 euro
2019an jasotakoa: 346.000 euro

FERNANDO GUMUZIO
Kontseilari independentea

2020an jasotakoa:
93.000 euro
2019an jasotakoa: 51.000 euro

LUIS DELCLAUX MULLER
Kanpo kontseilaria

2020an jasotakoa:
91.000 euro
2019an jasotakoa: 91.000 euro

ESTEBAN ERRANDONEA
Urdala 21 S.L.-ren izenean

2020an jasotakoa:
91.000 euro
2019an jasotakoa: 91.000 euro

MARIA VIRGINIA URIGUEN VILLALBA
Kanpo kontseilaria

2020an jasotakoa:
91.000 euro
2019an jasotakoa: 92.000 euro

EDUARDO ZAVALA ORTIZ DE LA TORRE
Kanpo kontseilaria

2020an jasotakoa:
89.000 euro
2019an jasotakoa: 92.000 euro

RAMÓN DELCLAUX DE LA SOTA
Fuentesanta De La Sota Povedaren izenean

2020an jasotakoa:
89.000 euro
2019an jasotakoa: 92.000 euro

ADDVALIA CAPITAL S.A.
Addvalia Capital S.A.-ren izenean

2020an jasotakoa:
89.000 euro
2019an jasotakoa: 92.000 euro

JAN ASTRAND
Kontseilari independentea

2020an jasotakoa:
91.000 euro
2019an jasotakoa: 100.000 euro

TERESA ZUBIZARRETA
Kontseilari independentea

2020an jasotakoa:
91.000 euro
2019an jasotakoa: 96.000 euro

NORONHA GALLO S.A.R.L.
Victor Manuel De Noronha Santos Galloren izenean

2020an jasotakoa:
91.000 euro
2019an jasotakoa: 92.000 euro

1.596.000 euro 2020an 1.235.000 euro 2019an

OHARRA

Aiaraldeko hiru enpresa daude burtsan: Tubos Reunidos, Tubacex eta Vidrala. Merkatu horretan aritzen diren sozietateak derrigortuta daude euren Administrazio Kontseiluko kideen informazioa publiko egitera Merkatuen eta Lehiaren Espainiako Batzordearen (CNMC) bidez. Otsailaren amaieran argitaratu ziren Tubacex eta Vidralaren datuak. **Tubos Reunidosek oraindik ez ditu bere datuak argitaratu.** MLBNk Aiaraldea Hedabideari jakinarazi dionez, apirilaren 30an eman beharko du Amurrioko enpresak informazio hori beranduenez. Bestetik, Tubacex eta Vidralaren zuzendaritzako soldaten infografietan lizentzia librekoak diren argazkiak soilik jarri dira.

herriz herri

Aiara

Aiarako 35 emakumeren errealitate eta arrastoak, liburu

Testua
Izar Mendiguren Cosgaya

Mujeres de Ayala. Huellas, memoria y realidades liburua plazaratu du Aiarako Udalak, Inma Roiz idazlearen eskutik. Iaz abiatu zuten sorkuntza prozesua, bilerak parte hartzaile baten ondorengatik. Aiarako emakumeen memoria, aztarnak eta errealitateak jasotzen ditu lanak. Guztira, 35 emakume elkarrizketatu dituzte, eta euren bizipenak dira argitalpenaren ardatza. Funtsean, Aiarako historian andreak egin dako ekarpena da jaso eta zabaldu nahi izan dutena.

Aurkezpen ekitaldi irekia antolatzea zen hasiera bateko asmoa, baina koronabirusak eragindako osasun pandemia me-

Liburuaren azala. Aiarako Udala

dio, online egingo dute. Hain zuzen, martxoaren 12an -ostiralean- izango da estreinaldia, 18:00etan Aiarako udalaren Youtube kanalean.

Arrankudiaga-Zollo

Arrankudiaga-Zolloren izena aldatzeko prozesua eten dute Batzar Nagusiek

Testua
Izar Mendiguren Cosgaya

Iazko otsailean proposatu zuen Zolloko Batzarrek udalerriaren izena berritzea. Zehazki, "Arrankudiaga eta Zollo" deitzea da nahi dutena, eta hala adierazi zioten tokiko erakundeari zein Bizkaiko Foru Aldundiari.

Txutxi Ariznabarreta alkateak Aiaraldea Komunikabideari adierazi dionez, "azken pausoa dago uneotan prozesua. Izen eskaeraren argipena eskatu digute".

Udalbatzaren oniritzia jaso zuen zollotarren eskakizunak, eta Eusko Ikaskuntzaren txostenaren onarpena ere bai. Alabaina, Euskaltzaindiak gidoia erabiltzea lehenesten du Euskal Herriko udalerrien izen elkarretetan, Markiña-Xemein bezala. Bizkaiko Diputazioaren ba-

besa jasota, Batzar Nagusietan bozkatu behar zen udalerriaren izen moldaketa. "Onarpenerako edo bozketarako azken egunean, dagokion batzordeak atzera bota zuen. Izen zehatz eskatu digute, baina Euskaltzaindiaren irizpideak kontuan hartuta", zehaztu du gobernuburuak.

"Arrankudiaga-Zollo da aukera bat, baina Zolloko asanbladan jendeak 'eta' jartzea erabaki zuen, bi herriak bereizi baina udal bakarra mantentzea", erantsi du. Ondorioz, Zolloko Asanbladan eta Juntan berriro egin beharko dute kontrastea. Horrenbestez, "airean dago oraindik erabakia".

Tramitazioa iazko otsailean hasi zen, "baina hilabeteak igaro ditu Diputazioan geldia". Zolloko Batzarrek egin zuen lehenbiziko eskaera, herriko asanbladak hala adierazita.

Aiaraldea

194 isun jarri ditu polizia otsailean, COVID-19aren aurkako neurriak ez betetzeagatik

Ertzaintzaren Laudioko komisaldegia, artxibo irudi batean. Aiaraldea.eus

Testua
Aitor Aspuru Saez

194 isun jarri dituzte guztira Ertzaintzak eta herrietako Udaltzaingoek otsailean Aiaraldean, COVID-19aren pandemia dela eta ezarritako arauak ez errespetatzeagatik.

Zigor gehienak -97, alegia mugikortasun arauak hausteagatik edota baimendutakoak baino pertsona gehiago biltzeagatik izan dira.

Berez, 97 horien artean, 54 salaketen arrazoia izan da udalerriatik ateratzeko muga gainditzea eta 17, aldiz, gaueko ordutegia ez errespetatzea. EAEn baimenik gabe sartzak 18 zigor motibatu ditu, baina 16 Orozkon gertatu dira -autopistan, seguraski-. Horrez gain, beste 8 zigor 4 lagun baino gehiagoko taldeen gain erori dira.

Maskara jarrita ez eramateagatik 36 isun kudeatu dituzte polizia. Horietako 27 jazo dira musukoa ez jartzeagatik eta 3 jarri dizkiete negozioen jabeek zuzenean, bezeroak maskara janztera ez behartzeagatik.

Otsailean, urtarrilean ez bezala, ez da salaketarik egon txo-

Isun gehienak -97- mugikortasun edota taldekako lagun kopuru mugak urratzeagatik Jarri dituzte

ko edo lonjak irekitzeagatik. Aintzat hartu behar da aurreko hilabetearen horri lotutako 31 arau-hauste gertatu zirela.

Ordea, oraingoan 30 pertsona zigortu dituzte alkohola eremu publikoetan kontsumitzeagatik. Kasu gehienak -16- Amurrión izan ziren, besteak Laudion -9- eta Urduñan -5-.

Garraio publikoan zein pribatuan maskara ez erabiltzeagatik 19 salaketa tramitatu dituzte, guztiak Orozkon.

Udalerrika

Aurreko hilabeteetan bezala, Orozko da isun gehien pila-tu dituen udalerria, 60 guztira. Hala ere, kontuan hartu beharra dago bertan dagoela autobidean sartzeko bidesaria, eta polizia kontrolak ohikoak direla zonalde horretan.

Hau da isunen banaketa udalerriak: Orozko 60, Laudio 48, Amurrión 46, Urduña 15, Arrankudiaga-Zollo 2, Artziniega 12, Okondo 11, Aiara eta Arakaldo. Bigarren olatuko hilabeterik zigortuena izan da otsaila; urtarrilean 171 isun izan ziren, eta urriaren 27tik abenduaren 13ra bitartean, 193.

herriz herri

Orozko

Mobilizatzeari ekin diote Ibarako aniztasun funtzionaleko zentroko langileek

Zubiaur plazan egin zituzten elkarretaratzeak, otsaileko azken asteburuan. Aiaraidea.eus

Testua
Izar Mendiguren Cosgaya

Mobilizatzeari ekin diote Orozkoko Ibarra auzoko aniztasun funtzionaleko zentroko langileek. ESK, CCOO eta LAB sindikatuak elkarretaratzeak deitu zituzten otsaileko azken asteburuan Orozkoko Zubiaur Plazan. Dozenaka lagun batu ziren pankartaren atzean, beharginekin. Martxoaren 5ean, aldiz, Laudion enpleguaren defentsan eginitako mobilizaziora bertaratu ziren zentroko langileak, euren aldarriak zabaltzeko.

Atzo -martxoak 9-, aldiz, mozia aurkeztu zuten langileek Orozkoko Udal Osoko Bilkuran.

Zentroko egoera

Ibarako Madres Mercedarias zentroko egoitzak aniztasun funtzionala duten pertsonekin egiten du lan, eta Grupo Norte enpresak kudeatzen du 2018az geroztik. Berez, Bizkaiko Foru Aldundiarena da eskumena, baina azpikontratazio bidez dirau martxan. Gauzak hala, euren azken lan hitzarmena iazko martxoaren 31n sinatu zen.

Lankidetzat hitzarmena dute,

Mobilizazioak egin dituzte beharginek Orozkon, Grupo Norte enpresari hitzarmena adostea eskatzeko

ordea, eta bertan zehazten dira Bizkaiko Foru Aldundia eta Madres Mercedariasen zerbitzu baldintzak, finantzaketa berrak. "Akordioak hirugarren sektorearen parte izatea suposatuko luke, eta zerbitzurako beharrezkoak diren baliabide guztiak ahalbidetzea", zehaztu dute. Horrez gain, lan baldintzak hobetuko lituzke.

Mobilizazioen bidez ondorengo eskaerak egin dituzte: Diputazioak akordioa betetzea bertako langileen lan baldintzak hobetzeko, eta enpresa kudeatzailerekin (Grupo Norte) kontratua haustea.

Txertaketa irregularra

Lan gatazka hutsetik harago doa Ibarako zentroko auzia. Urtarrilean ESK-k oharra plazaratu zuen zuzendaritzako kide baten COVID-19aren aurkako txertaketa-protokoloa hautsi zuela salatuz. Sindikatuak nabarmendu zuen zuzendaritzako kideak zuzeneko arreta egiten duten langileen aurretik jaso zuela txertoa, eta gaineratu zuen zentroaren kudeaketa "tamalgarriaren" beste adibide bat baino ez zela hori.

Denboraren kapsula sortuko dute Orozkon, hemendik hamar urtera irekitzeko

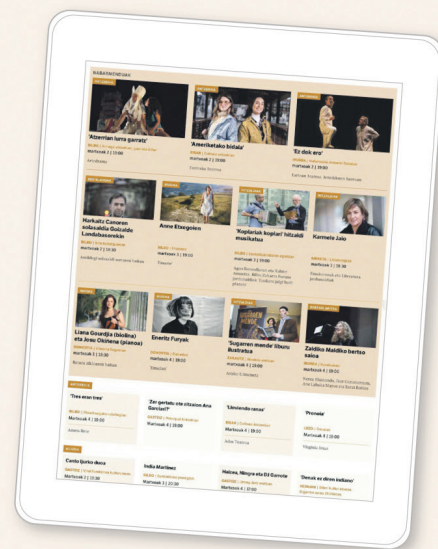
Testua
Txabi Alvarado Bañares

Denboraren kapsula sortuko du Orozkoko Udalak. Herritarrei luzatu diete ekimenean parte hartzeko gonbita. Bizilagunek objektu txikiak sartu ahaliko dituzte kapsulan: gutunak, marrazkiak, CDak, pen-driveak eta abar. Datoren larunbatetik aurrera -martxoak 13- egongo da hori egiteko aukera, Induman astean zehar eta Gaztetxeokan, aldiz, astebu-

ruetan. Ekainera arte luzatuko da objektuen bilketa. Ondoren, kapsula itxiko dute, hemendik 10 urtera irekitzeko asmoarekin. "Asmoa da 10 urte inguru barru kapsula irekitzea, ikuskizun berezi batean. Gero, berriz gordeko da, handik urte batzuetara berriro irekitzeko", azaldu du udalak.

Ekimenaren gaineko informazio gehiago nahi izanez gero infoinduma@yahoo.es helbidera idatzi edo 94 633 99 45 telefono zenbakira deitu daiteke.

Euskal kultur agenda BERRIAN

Berria.eus/zerbitzuak/agenda

berria Informatzeak zenbat balio duen

babestutako edukia

EKONOMATUA

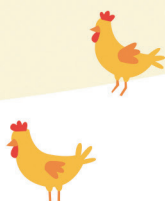
Produktu ekologiko eta bertakoen denda

EUSKAL HERRIKO EKOIZLEAK

Hurrengo egunkarian ekoizle gehiago deskubritu...

EKO-
NO-
MA-
TUA

ELIKATZEKO
FAK-
TO-
RIA

ULIBARRI ARTZAIK (Gordexola)
TXAKOLINA
11,33€*
12,58€

BOGA (Mungia)
TOSTA
2,03€*
2,26€

BARABELTZ (Ugao)
BARATXURI BELTZAREN KREMA
5,43€*
6,04€

ZITUENE (Errenteria)
KURKUMA PASTA
ESPIRALAK 500gr
5,54€*
6,16€

VISTA ALEGRE (Karrantza)
JOGURRA 220ml
1,24€*
1,38€

ZIORREGUI (Inoso)
ARDI GAZTA ERDIA
11,80€*
13,11€

AÑANA GATZA (Añana)
ITURBURUKO GATZA 500gr
2,67€*
2,97€

ELIZAURRE (Trebiñu)
ESPELTA BIZKOTXO
HANDIA 880gr
14,39€*
15,98€

EKOLO (Arroniz)
PIPER ERRE EKOLOGIKOAK ZATITAN
2,99€*
3,32€

SALTUS (Aizoain)
KLORATIPA
2,48€*
2,76€

MARTINELLI (Berriain)
FUSILLI-GARI SEMOLA
2,77€*
3,08€

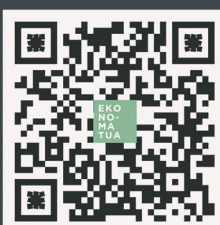

JOSENEA (Noain)
ROIBOS POLTSATXOAK
3,71€*
4,11€

Bisita gaitzazu eta deskubritu gure produktuak

Laudioko Abasto Plazan, Nerbioi kalea 6
Astelehenetik ostiralera 17:00-20:00
Ostegun eta larunbatetan 10:00-14:00

Produktu gehiago
www.ekonomatua.eus

Egin eskaera webgunean
eta etxean jasoko duzu

Belandia

Landa-eremuko liburutegia ireki dute kultura ekitaldiak antolatzeke

Testua
Aitor Aspuru Saez

Landa-eremuko liburutegia ireki du Belandiako administrazio batzarrak, Urduñako Udaren laguntzaz. Liburulandia izendatu dute eta liburuak eta komikiak mailegatzeko ez ezik, kulturari lotutako ekintzak antolatzeke ere baliatuko dute.

Otsailaren 20an izan zen lehen jarduera Ana Apika ipuin-kontalariaren eskutik. Hitzor-

du horretan 20 lagun inguru batu ziren. Etorkizunean, egitarau zabala eskaini nahi dute, zehazki, hileko hirugarren asteburuan.

Administrazio Batzarrak adierazi du hainbat ekimen antolatuko dituztela: kultura ibilaldi gidatuak, zine-foruma, euskal dantzetara hurbiltzeko eta panderoa jotzeko ikastaroak edota literaturaren eta landa-munduaren esparruko tailerrak.

Otsailaren egon zen ipuin kontalaria. Belandiako Administrazio Batzarra

Artziniega

Udal artxibo historikoa digitalizatzeari ekin diote, 1617. urtetik aurrera

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Artziniegako udal artxibo historikoa digitalizatzeari ekin diote, Eusko Jaularitzako Kultura eta Hizkuntza Politika Sailaren diru-laguntza bati esker. XX. mendera arteko akta li-

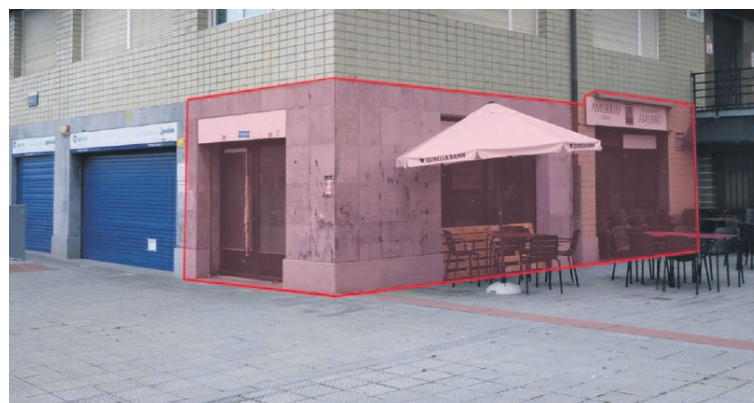
buruak digitalizatu dituzte dagoeneko. 1617. urtekoa da dokumentu zaharrena, eta 1902. urtekoa, aldiz, orain arte sare-ratutako berriena. Euskadiko Artxibo Historikoaren webgunean (dokuklik.euskadi.eus) ikusi daitezke, bilatzailean "Artziniega" jarrita.

Amurrio

Ludoteka egokitzeke proiektua onartu du udalak

Testua
Txabi Alvarado Bañares

Dionisio Aldama kaleko 1. zenbakian dagoen Ludoteka eraberritzeko proiektua onartu du Amurrioko Udalak. Gune diafano bat atonduko dute, 3 gela edo jolasgunerekin. Komunak eta aldagelak jartzea ere aurreikusi dute. Obrak lizitatu behar dituzte orain. Aurreikuspenen arabera, 5 hilabete beharko dira lanak egiteko.

Dionisio Aldama kalean dago lokala. Amurrioko Udalak

BIZITZARAKO FUNTSEZKOAK?

M8

AITORPENA
DUINTASUNA
ERANTZUKIDETASUNA

araba álava
foru aldundia diputación foral

elkarrizketa

“Lehen momentuetan beldurra izan zen sentsazio nagusia, egoera berriari nola aurre egin ez genekielako”

EDADETUEKIN EGITEN DUTE LAN **AMAIA DIEZ MUGURUZA** MEDIKUAK, **ANE LETONA JIMENEZ** GIZARTE LANGILEAK ETA **ESTIBALIZ ARNAIZ GOMEZ** ERIZAINAK ARESPALDITZAKO ZENTROAN. PANDEMIAREN OLATUEK UTZITAKO KOLPE ETA HONDAR ALEEZ MINTZATU DIRA.

Testua eta argazkia
Izar Mendiguren Cosgaya

Zelan bizi izan da koronabirusa edadetuen artean?

Amaia Diez: Hasierako momentuak oso gogorrak izan ziren, ezjakintasunagatik batez ere. Ez genekien zer nolako birusa zen, nola eragiten zuen, zein sintomekin egon behar ginen adi... Ezjakintasun handiko momentuak izan ziren. Jasotzen genuen informazioa baliatuta, egoerara moldatu genuen nagusien egoitza. Gure kasuan, bi solairutan daude antolatuta logelak, nahiz eta bizitza edo denbora gehien beheko gunean igaro. Lehen momentuetan beldurra izan zen sentsazio nagusia, baina egoera berriari nola aurre egin ez genekielako.

Ane Letona: Horrez gain familien tentsio edo presioa genuen, eurek ere erantzunak behar zituztelako: zer gertatzen ari zen jakin, nolako funtzionamendua era-

gingo zuen COVID-19ak... Horrek langileei sekulako tentsio eta presioa sortu zigun.

A.D: Galdera asko, gainera, ez genekien zelan erantzun, eta eurek zalantzak zituzten. Guk, nahiz eta kezka ulertu, informazio gabezia genuen. Osasun ikuspegitik euren beharretara egokitu behar izan ginen, eta psikologikoki sekulako lana egin da edadetuekin. Isolamenduak egoera larriak ekarri ditu: logelan egon beharra, behar kognitiboei ezin erantzutea, familiarekin kudeatzea...

A.L: Senideei, gure kasuan, egunero 3 parte bidaltzen genizkien, eta horrez gain bideodeiak egiten genituen egunero, goizez eta arratsalde. Modu horretan ikuspegi edo egoera sozial, psikologiko eta emozionalaren berri zeukaten; eta jardueren berri ematen genien. Amaiak, osasunari buruzko informazioa ematen zien.

A.D: Osasun ikuspegitik tratamendu guztiak indibidualizatu behar izan dira, dietak eta ariketa fisikoa

moldatu... Bakoitzak egoera honi ahalik eta hobekien aurre egiteko gure lan sistema guztia aldatu genuen. Jendearen errotazioa ahalik eta murriztena izateko 12 orduko txandak egitera ere iritsi ginen.

Estibaliz Arnaiz: Azkenean hemen bizi ginen denok. Elkarrekin jaten genuen ere, lo egitea baino ez zen falta. Gure artean sekulako konfiantza sortu zen. EPIekin eta egun osoz lan egitea oso deserosoa izan da; gero, gainera, kalera joan eta jendea maskararik eta distantzia neurrik gabe ikusteko. Guk pertsonen alde egiten dugu lan, baina ematen du jendeari berdina zaiola.

A.D: Hala ere, guzti honetatik talde izaera edo sentimendua izan da lorpenik handiena. Banaka ezinezkoa da, taldean bai. Martxoa-apirilean egondako lehen olatuan 11 kasu izan genituen gure egoitzan, eta hildako bat. Geroztik, langile edo egoiliarren artean ez da egon kasurik.

elkarriketa

Lehen olatuan 11 kasu izan zenituzten nagusien egoitzan. Zer eragin zuen horrek langile, egoiliar eta senideentzat?

A.D: Erabakiak oso azkarrak izan zirela gogoan dut. Orain, automatikoki oso protokolizatu dago, baina lehen ez zen hori gertatzen. Oso murrizak ziren baliabideak, gainera. Gaur egun, maskarak, eskularruak eta abar erraz lortu daitezke. Garai hartan -duela urtebete- desinfektatu eta berrerabili egiten genituen.

A.L: Denetarik eskaintzen ziguten familiek, ordea. “Ez dakit zenbat mantal ditudan!”, esaten ziguten. Guk dena eskertu eta jasotzen genuen.

E.A: 3D inprimagailuekin eginiko maskara edo pantailak ere ekarri zizkiguten boluntarioki! Baliabide eza gurean ere nabaritu zen.

Osasun krisiari aurre egiteko baliabide falta salatu

zen hainbatetan. Zuen kasuan ere agerikoa izan da gabezia?

A.D: Osasun-zentroa izanik, azkenak izan ginen; eta sentsazioa zen gutaz ahaztu zirela. Eskerrak gure enpresak langile eta egoiliarrentzat PCR eta test pribatuak sustatu zituela hasieratik. Gasteizera bidaiak egin ditugu osasun eta segurtasun neurriak bermatzeko, hasieratik... Ahalegin handia egin da zentzu horretan edade-tuen ongizatea zein gurea bermatzeko.

E.A: Osakidetzak, une hartan, ez zuen frogarik egiten. Test pribatu horien bidez jakin genuen brotea genuela, inmunizazio maila ezagutzeko antigorputz testak erosi genituen eta.

A.L: Telebistan agertutako albisteek, gainera, ez ziguten lana batere erraztu. Familiek egoitzara deitzen zuten beste toki batzuetako egoerarekin konparatuz. Horrek ere ez zigun inola ere lagundu.

Edadetuek -zuen egoitzan- nola bizi izan zuten positiboak agertu ziren unea?

A.D: Guk uste baino hobeto, oso ondo moldatu dira. Oso erraz jarri dizkigute gauzak: inor ez zen etorri kexaka bakoitza bere logelan bakarrik egon behar zela esan genuenean.

A.L: Goiz bakarrean 11-12 logela aldatu genituela gogoan dut, eta izugarri ona izan zen euren erantzuna. Izan ere, positiboek eta kutsatu gabeen guneak bereizi izan behar genituen, eta egoerara bikain moldatu ziren.

A.D: Batzuek 2-3 logela aldaketa izan dituzte. “Hau noiz amaituko da? Nola dago egoera?”, askotan galdetu izan digute, baina esperantzaz bizi dute, “bizi izan duguna eta gero, pasako da hau ere...”.

A.L: Positiboak ez genituenean paseatzeari ekin genion berriro, lorategiei esker. Horrek bizitza piztu zien. Bideoak grabatzen genizkien kalean, familiekin bideo-deiak zituzten... Guztientzako argia izan zen hori.

“12 orduko txandak egitera ere iritsi ginen, jendearen errotazioa ahalik eta murriztena izateko”

Konfinamendua igarota, nagusiak elkartzeko aukera indar dosia izango zen, edo?

E.A: Positiboak eta ez kutsatuak guk bereizi behar izan genituenean, edadetuek kezka edo larritasunez bizi zuten. “Badago kasurik hemen? Nola daude?” galdetzen zuten, kezkatuta. Positiboak sendatzean, elkar ikusi zuten eguna oso-oso polita eta berezia izan zen.

A.L: Ileak puntan jartzen zaizkit pentsatzen dudanean: a zer besarkadak! Ikutu nahian baina ezinean zeuden, eta oso polita izan zen. Oso momentu txarrak bizi izan ditugu, baina baita oso politak ere. Talde lan sentsazioa izugarria izan da: garbiketa zerbitzutik hasita, sukaldeko langile, gizarte hezitzaile edo medikuetara.

A.D: Bizi kalitatean espazioak ere asko laguntzen du. Arespalditzako zentroan 38 langile eta egoiliar daude -espezialista bat buruko- eta langileriarenean %98 finkoa da. Tokiko produktuekin osatzen dira gainera menu guztiak, eta bertako baratzetik ateratzen dira zenbait jaki. Horrek ere asko eragiten du, nutrizioa oso garrantzitsua da ere.

Talde burbuilak egin behar izan dituzue zuek ere, ezta?

A.L: 6 lagunekoko egoiliar multzoak egin izan ditugu, pandemia garaian euren arteko harremanak eta hizketaldiak mantentzeko. Kalean arnasteko aukerak -egoitzan bertan bada ere- sekulako indarra eman die: ibilalditxoak, baratza lantzea, ekitaldiak...

A.D: Kognitiboki gorputzak makaldu egiten dira adinean gora, eta COVID-19arekin zer esanik ez.

elkarriketa

Urtebete da pandemia hasi zela. Zeintzuk izan dira une gogorrenak?

A.L.: Hasierako asteak, eta brotea egon zenean. Logeletan itxialdia burutu behar izan genuenean -eta etxealdia- ere oso gogorra izan zen, baita familientzat ere. Egutero egiten genituen bideo-deiak, eta horrek asko lagundu du. Izugarria izan zen.

A.D.: Onerako zein txarrerako oso gardenak gara hemen, informazio zuzena eta eguneratua eman genuen egunean hirutan, beharren arabera. Bizitzako azken momentuetan zeuden edadetuei ere agurtzeko aukera eman diegu, agurra bermatzen eta duintasuna mantentzen saiatu gara.

E.A.: Beste egoitza batzuetan COVID-19a zutenak ospitalera edo beste toki batzuetara mugitzen zituzten, eta hori ere oso gogorra izan da. Aiara ez da inor atera behar izan, Osakidetzaek bazekiten zein egoeretan zegoen nagusi bakoitza.

Edadetuengan zer nolako ondorioak utzi ditu gorputzetan eta buru osasunean COVID-19ak?

A.D.: Gabezia asko nabaritu ditugu: muskuluak mugitzeko zailtasunak, burua, isolamendua...

A.L.: Desorientazioa ere izugarria da, esnatzean ez dakite goiza edo arratsaldea den, edota asteko egunak ez dituzte kontrolatzen.

Desorientazioa asko areagotu da koronabirusaren ondorioz. Logeletan itxita egon dira, eta ordu asko igaro dituzte bakarrik, inorekin hitz egin gabe. Gainera, telebista piztekotan, ez zuen batere laguntzen: berri guztiak agerraldiei edo hildakoei buruzkoak ziren.

Hildako bat ere izan zenuten zuen egoitzan.

A.L.: Oso gogorra eta intentsoa izan zen guretzat ere. Oso nekatuta eta alertan geunden, uneoro-etxera joaten ere- telefonoari adi eta galdezka. Lanerako bizi ginen.

E.A.: Gure beldurrak ere agertu ziren hor, gure buruaz gain gure hurbilekoak zaindu eta sozialki gure bizitzak mugatzeko beharra.

A.D.: Gure egoera ere zaila izan da: alaba-emeak, guraso nagusiak, bikotekideak... zaindu behar izan ditugu, eta gure buruak babestu. Egoera pertsonala, guretzat ere, zaila izan da.

Edadetuengaz zaurgarritasuna hasieratik egon da fokupean. Hedabideek beldurra elikatu dutela uste duzue?

A.D.: Bai, dudarik gabe. Hedabideetako albisteek min handia egin dute. Prentsan ateratako berriak eta egoerak guk horrela ez ditugu bizi izan.

A.L.: Familiengan sekulako mesfidantza eragin dute notiziek, eta gurekiko mesfidantza ere bai. Guri ez zaigu horrelakorik inoiz gertatu. Sekulako karga sentitu dugu. Oso gogorra da mesfidantza sentitzea senideen aldetik, eta koronabirusak hori ekarri du. Gu oso pozik etortzen gara lanera, neurri guztiak -eta gehiago- hartuta, eta senideek kezka ikuspegitik zenbait galdera egitea latza izan da guretzat.

A.D.: Gure lanagatik ardura asko hartu behar izan ditugu, gure kanpoko ekintzek eragina dute nagusienengan, eurekin lan egiten baitugu. Horregatik, hasiera-hasieratik asko murriztu dugu gure bizitza pertsonala. Oso baldintzatuta egon gara. Errealitate hori ez da

kanpotik ikusten, baina kontatu beharrekoa da.

E.A.: Gure bizitzak nagusien egoitzan lan egiteagatik asko moldatu ditugu, ni askotan haserretu naiz. Barakaldon bizi naiz, eta deseskalada fasean kaleak jendez gainezka ikusten nituen, maskararik gabe, taldeetan eta edaten... Batzuek horrenbeste egitea, eta besteek hain gutxi, oso frustragarria da.

Txertaketa fasea ere bizi izan duzue. Nolako prozesua izan da?

A.D.: Lehendabizikoak izan ginen, Galdakaoko erietxearekin koordinatuta antolatu dugu dena. Egoiliar guztiak txertatuta daude, eta albo-ondorioak esperotakoak izan dira: besoko mina, makal sentitzea bihar-munean... Baina pozik gaude, ez da aparteko gorabeherarik egon.

Aurrerantzean zer?

A.L.: Ekintzak antolatzea, ahal dela. Guk ekainean hasi genituen talde txikietako jarduerak, eta horrek asko laguntzen du: hilean behin bi musikari etortzen dira, baratzeko tailerrekin ere hasi gara, eskulanak, gimnasia, estimulazio kognitiboa...

A.D.: Gauza asko ikasi ditugu. Espero dugu berriro ere horrelako egoerarik ez bizitzea. Aurrera begiratu behar dugu, baina baikortasunez. Pertsonak eta talde lana izan behar dira garrantzitsuenak orain.

E.A.: Orain jada prest gaude egoera honi aurre egiteko. Nik guztiei arduraz jokatzeko eskatuko nieke. Beti esaten da gazteek gaizki egiten dutela, baina denon ardura da birus honekin amaitzea.

erreportajea

Edadetuak pandemian: izua vs itxaropena

Testua **Izar Mendiguren Cosgaya**

Beldurra eta esperantza. Bi emozio horiek nagusitu dira pandemian zehar, bakardade eta isolamenduaren albo kalteekin batera. Hala diote, behintzat, nagusiekin lanean aritu direnek. Urtebete igaro da koronabirusaren pandemiak eskualdeko eta mundu osoko bizitzak hankaz gora jarri zituenetik. Adinean goren daudenak izan dira hasiera-hasieratik jopuntuan egon direnak; talde zaurgarrienak izanik, beldurrez eta kezka bizi izan dituzte azken hilabeteak.

Olatuekin islatu dute COVID-19 birusak eragindako uholdea. Etxealdiak, deseskaltze faseak, konfinamendu pertsonalak eta perimetralak... Lurraldeak, gorputzak eta bizi ohi-turak baldintzatu ditu osasun

izurriteak, ezbairik gabe. Nola bizi izan dute, ordea, osasun-eta sistema-krisia edadetueneke?

Nagusien egoitzak, foku

Koronabirusak gogor kolpatu ditu eskualdeko nagusien egoitzak, baita Euskal Herriko beste zenbait edadetuene zentro ere. Eskualdeari dagokionez, 2020ko martxoaren 25ean hil zen Laudioiko San Roke zentroan lehen egoiliarra, COVID-19 proban positibo eman eta gero. Urduñan maiatzaren 14an itzuli ziren egoitzara birusak gaixotu eta ospitaleratu zituzten 4 egoiliarrak, eta harrera beroa egin zieten, txistulari eta dantzarien omenaldiarekin. Arespalditzako Alday zentroan ere 11 eri utzi zituen birusak, eta egoiliar bat zendu zen. Pandemiaren lehen sei hilekoan 10 herritar hil zituen koronabirusak bailarako nagusien egoitzetan: 6 Amurrión, 3 Laudion eta bat Aiaran.

Nagusien egoitzetan 11 herritar hil dira koronabirusaren ondorioz 2020an zehar. Abuztua bitarte (lehen kolpean) zendu ziren horietatik 10: zazpi Amurrión, hiru Laudion eta bat Aiaran

Urtarrilean ekin zioten txertaketa faseari eskualdean. Edadetuene zentroak izan ziren, osasun langileekin batera, dosia jaso zuten lehenbizikoak. Juan Carlos Vadillo arespalditzarrak Arespalditzako edadetuene egoitzan barrutik bizi izan ditu fase guztiak. "Hasierako garaia oso gogorra izan zen, logeletan itxita egon behar izan genuenean bazirudien zerua eroriko zitzagula gainera; baina gero pasatu egin zen", oroitu du. Orain, ordea, oso pozik dago, "eta oso lasai".

Irakurtzen igaro ditu asteak, "paseatzen, bizikleta estatikoan eta gimnasioan denbora pasatzen". Familiaren kezka edo larritasuna iruditu zaio zailena: "Ez zuten hemen geratzea nahi, euren etxeetara joatea nahi zuten, han hobeto egongo ginela koan. Nik argi nuen hemen ondo nengoela eta hemen geratu nahi nuela, ez nuen gehiago kezkatzerik nahi". Vadilloren kasuan ez du beldurra sentitu, "ardura izatearekin nahikoa da". Santurtzin eta Gasteizen ditu senideak, eta urruntasunak ez dio hurbiltasuna lapurtu. Lau ebakuntza izan ditu azken urteetan "baina Etxaurrengo ama birjinari eskerak salbatu naiz".

Txertaketan esperantza

Pandemiaren bilakaerari buruz, txertaketan du esperantza: "Jendeak txertoa jartzen badu errazagoa izango da bukatzea, baina ez dakit noiz bukatuko den". Hori dela eta, lasaitasunez hartzeko deia luzatu du: "Gu txertatu gara, kontua zail dago. Gazteek, adibidez, zail dute lan egoera. Ez dira garai goxoak". Txertoa jasota, normaltasunera itzultzea desio du. Haren kasuan, ez dio albo-kalterik utzi dosiak: "Lehen txertoarekin besoan mina izan nuen baina dutxatu ostean joan zitzaidan, eta bigarren dosiarekin ez nuen ezer nabaritu".

Bisitak mugatzea, egoitzetatik kalera ezin ateratzea, buru osasunaren galera antzematea... Orotariko egoerak gainditu behar izan dituzte senideek ere. Castañares-Urkijo sendiak ondo daki hori zer den.

Ziurgabetasuna nagusi

"Ziurgabetasuna, ezjakintasuna eta informaziorik gabeko hilabeteak". Hala bizi izan dute Castañares-Respaldiza sendikoek pandemia garaia. "2020ko martxoaren 12an izan genuen amamari bisita egiteko azken aukera. Hasieran 15 egunerako

itxialdia izango zena ziurgabetasunez betetako hilabete bilakatu ziren".

Laudioko nagusien egoitzan dute ahaidea, eta ekainaren 8an izan zuten berriro aurrez-aurre ikusteko aukera. Paseoak, aldiz, uztailean berreskuratu zituzten, eta uztailaren 18an eten ziren. Tarte horretan bideo deiak izan dituzte komunikazio kanal nagusi: "Aurrera-pausoa txikia da oraindik: urtarilean eta otsailean txertaketa eginda, aste osoan zehar 4 paseo egin ditzakegu".

Bakardadea eta etxealdia izan dira nagusienentzat faserik gogorrenak pandemia garaian, baita elkar ezin ukitzea ere

Gogorrena amamaren egunerokotasunaren berririk ez izatea egin zaie: "Hasieran zaurgarriak zirenez babestuak zeudela pentsatu genuen, baina babestuak izatetik baztertuak izatera pasa diren sentsazioa izan dugu". Bakarik eta isolatuta egon direla jakitea izan da malda handiena, euren hitzetan, "kontakto fisikorik ezin edukitzea. Martxoaren 12an agurtu genuen emakume hura, ekainaren 8an beste bat zen. Aurrez aurrekoan oso baxu eta ahul ikusi genuen". Castañares-Respaldiza familiaren irudikoz, emozio zerrenda luzea da: urduritasuan, amorrua, tristura, inpotentzia, egoenezina, arduradunen isiltasuna, negarra...

Erabakiak eta neurri berriak ezarri ahala, erakundeen kontraesanak ez ulertzeak sutu ditu, aitortu dutenez. Nagusien sentipenei dagokienez, "zaila da asmatzea euren buruetatik zer pasatu den, are gehiago alzheimerra duen baten burutik, baina agerikoa da bakardadea izan dela gogorrenetarikoa. Itxialdia euren gelan bakarrik igaro izana, gelan jatea, lo egitea, dutxatzea... Lau pareta artean hiru hilabete luze. Inork ez zuen baloratzten konfinamendu horrek eurenengan izan zezakeen eragina. Itzela izaten ari da". Egoera "barretu" arren, aiaraldea askorengan marka utzi duen olatua izan da beraz koronabirusa.

Aresketa Ikastola

Kultur egitarau oparoa

Laudion, udaberriari hasiera emateko

‘KultUDABERRIA’ izeneko kultur egitaraua aurkeztu du Laudioko Udalak. “Adin guztientzako programa segurua” izango da, tokiko erakundeak aurreratu duenez, eta herriko sortzaileak izango ditu protagonistak. Alberto Acero plazan jarritako karpan egingo dira jarduera guztiak, COVID-19aren aurkako segurtasun neurri guztiak beteta. Jarduera guztiak dohainik ikusi ahalko dira, baina

toki kopuru mugatua egongo da, karpak 150 pertsonentzako aforoa duelako.

Martxoko egitaraua

Ekintza gehienak ostiral eta larunbat arratsaldetan egingo dira, udalak zehaztu duenez. Laudio.eus atarian iragarriko dituzte emanaldiak. Hilabete honetako egitarau osoa plazaratu dute dagoeneko. Datorren ostiralean

-martxoak 12- Xabi Basterra eta Egoitz Uriartek eskainiko dute kontzertua, 19:00etan. Hilaren 19an umeentzako ikuskizuna egongo da, 17:00etan: *Cuentos de buenas noches para niñas rebeldes*. 20:00etan, aldiz, *Histerias uterinas* ikuskizuna egongo da. Hurrengo egunean, aldiz, Moonshine Wagon taldeak girotuko du plaza, 19:00etan. 26an, aldiz, Sabin Guaresti igoko da oholtzara, ordu berean.

MUSIKA

03.12 Ostirala
19:00 AUDIO
XABI BASTERRA ETA EGOITZ URIARTE
Alberto Acero plaza

KIROLA

03.12 Ostirala
19:00 AMURRIO
‘LAS MEJORES RUTAS EN BTT’ LIBURUAREN AURKEZPENA
Katekesi aretoa

03.13 Larumbata
16:00 AUDIO
AIARA BIRAREN LEHEN ETAPA
Aldai plaza

03.14 Igandea
11:00 OKONDO
AIARA BIRAREN 2. ETAPA
Kultura etxea

IKUSKIZUNAK

03.11 Osteguna
18:30 AUDIO
‘SOFOCOS’
Sarrera doan, gehieneko edukiera bete arte
Alberto Acero plaza

03.12 Ostirala
19:00 OROZKO
‘LUZE EDO MOTZ’
Donibane aretoa

TAILERRAK

03.11 Osteguna
18:00 OKONDO
BELEN ANDRESEN TAILERRA
Aurretik haurtzaindegi zerbitzua eskatzeko aukera egongo da
Kultura etxea

03.13 Larumbata
10:00 ARTZINIEGA
AUTODEFENTSA FEMINISTA TAILERRA
Maitena Monroyk eskainiko du 10:00etatik 14:00etara eta 15:00etatik 19:00etara. Laiaeskola.eus webgunean eman behar da izena
Online

HAURRENTZAKO JARDUERAK

03.11 Osteguna
17:30 ARTZINIEGA
IPIUN-KONTALARIA
Izena emateko 945 396 394 telefonora deitu behar da
Udal liburutegia

03.12 Ostirala
17:30 OKONDO
ANIZTASUN JOLASAK
Gurasolagun ekimenaren eskutik. Izen ematea 607 673 744 telefonon egin behar da
Kultura etxea

03.13 Larumbata
11:00 AMURRIO
MUSIKOTERAPIA
Gurasolagun ekimenaren eskutik. Bi saio egongo dira: 11:00etan 3-6 urteko haurrentzat 12:00etan 0-3 urteko haurrentzat. Izen ematea 607 673 744 telefonon egin behar da
Katekesi aretoa

03.17 Asteazkena
17:00 AMURRIO
‘Yogipuinak’
Maite Arreseren ipuin eta yoga saioa 5 eta 8 urte bitarteko umeentzat. Aldez aurretik eman behar da izena 945393720 edo 607017451 telefonon
Haur liburutegia

BESTELAKOAK

03.11 Osteguna
10:00 OROZKO
OROKOTIK PASEOAN
Izena eman beharra dago aldez aurretik Orozkoko Museoa
Museotik abiatuta

03.11 Osteguna
16:30-20:30 URDUÑA
BOKAZIO-ORIENTAZIO SAIOAK
16:30-18:30 gazteak eta 18:30-20:30 familiak
Alondegia

03.11 Osteguna
18:00 AMURRIO
DAGAZ SAREAREN LEHEN SAIOA
Argibide gehiago
Dagaz.eus atarian

Guk Saria

Amurrio Trail

taldearentzat

Urrezko Guk Saria jasoko du Amurrio Trail Taldeak datorren larunbatean -martxoak 13-, 19:00etan, Amurrio Antzokian. Ekitaldira bertaratzeko beharrezkoa izango da aurretik gonbidapenaizatea. Udalakaipatudenez, bi arrazoi nagusirengatik emango diote aitortza kirol taldeari: kirol munduan egiten duen lanagatik eta azken urteetan abiatutako elkartasun ekimenengatik.

Euskararen aldeko 10.000 kilometro osatuko dituzte

martxoaren 14an Laudion

Laudio Ikastolak aurrera jarraitzen du 2021eko Araba Euskarazeko plangintza-rekin. "Bide zabal eta luze horrek helmuga ekainaren 20an izango badu ere, hila-betero, ahal dela, euskara eta euskal kultura sustatzeko jarduerak antolatzen saiatuko gara", azaldu du Aiara Murga Egiak, Laudio Ikastolako lehendakariak.

Martxoaren 14an mugarri berri bat jarriko dute '10.000 kilometro BAIETZI!' ekimenarekin. Audioarrak euskararen alde mobilizatzea dute helburu, euskararen alde kilometroak osatuz.

9:00etan emango diote hasiera erronkari, eta 19:00ak arte Zumalakarregi etorbidean joan etorriak eginez osatuko dituzte kilometroak, 10.000 kilometroen langa gainditu arte. "Helburua 10 ordutan 10.000 km egitea izanik, 5 km, 5 joan-etorri, egiten duten 2.000 pertsona biltzea litzateke erronka. Orduro gu-

txienez 200 pertsona" adierazi dute antolatzaileek. Ibilbidea oinez, korrika bizikletan edota patinetan osatu ahaliko da. Ekimenean parte hartzeko aldeaz aurretik eman beharko da izena arabaeuskaraz.eus webgunean edo martxoaren 14an Gurutze Gorrian eta Anbulatorioan jarriko diren erregistro guneetan.

Zumalakarregi etorbidea euskaraz bertetzea da asmoa. Horretarako Laudioko ikastetxe zein eragileei bidea zabaldu nahi diegu, haiekin harremanetan jarriko gara, elkarrekin euskarari bidea zabal diezaiogun", azaldu du Jon Bengoetxeak, Laudio Ikastolako zuzendariak.

Laudio Ikastolak Youtube kanala ireki du erronkara batuko diren audioarren testigantzak jasotzeko. Edozeinek jarri dezake Araba Euskaraz aldeko bere alea bideo laburra arabaeuskaraz@ehi.ikastola.eus helbidera bidaliz.

Amurrio Antzokia

03.15 Larumbata
11:00 AMURRIO
GOOGLEREN APLIKAZIOEI
BURUZKO IKASTAROA
(LEHEN EGUNA)
Martxoaren 15etik 26ra egingo da ikastaroa, 11:00etatik 13:00etara. Izen ematea 945 06 25 01 telefonozan Kzgunea

03.15 Astelehena
16:45-20:00 AMURRIO
ODOLA EMATEKO AUKERA
Mendiko kalea

INFO +
aiaraldea.eus

03.16 Asteartea
18:00 OROZKO
BELEN ANDRESEN TAILERRA
Aurretik hautzaindegia
zerbitzua eskatzeko aukera
egongo da
Kultura etxea

Aiaraldeko gertaerak mugikorrean jaso nahi?

HARPIDETU GURE KANALETARA!

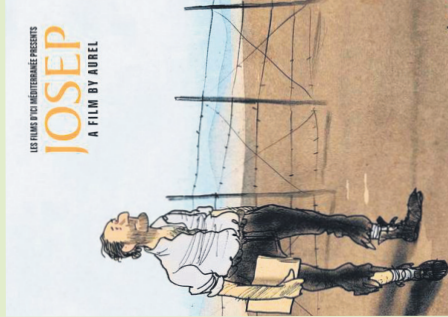
Jaso Whatsappean eguneko edukiak,
688 848 152 zenbakira
AIARALDEA GAUR
mezua bidalita!

Batu Telegramera
t.me/aiaraldea
esteka bidez!

INFO+ www.aiaraldea.eus

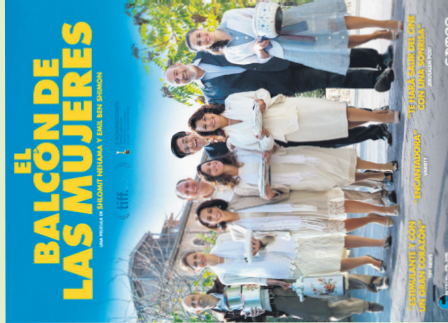
LAUDIOALDE
ARETOA

Josep
MARTXOAK 20
LARUNBATA
(3 euro)
18:30

AMURRIO
ANTZOKIA

Entre nosotras
MARTXOAK 14, 15
IGANDEA ETA ASTELEHENA
(3,75/5 euro)
19:00

DONIBANE
ARETOA

El balcón de las mujeres
MARTXOAK 14
IGANDEA
(3,5/4,5 euro)
19:00

LAUDIOALDE
ARETOA

Queen Lear
MARTXOAK 13
LARUNBATA
(3 euro)
18:30

Kartelera

argazki erreportajea

Gaur -martxoak 10- izango da Tubacexeko eman du negoziazioa, multinazionalako buruak zuzendaritzaren eta sindikatuen arteko azken ez direlako planteatutako konpromisoak bilera, baina Enpresa Batzordeak bukatutzat betetzeko prest agertu.

Negoziaketak amaituta, aurrera darrai Tubacexeko grebak

Testua **Txabi Alvarado Bañares**

Artikulu hau argitaratu bezain laster zaharkituko da. Gaur -martxoak 10- izango da Tubacexeko zuzendaritzaren eta Enpresa Batzordearen arteko azken bilera eta, aurreikuspenak betetzen badira, akordiorik erdietsi gabe amaituko da negoziaketa fasea.

Izan ere, atzoko bileraren ostean, Enpresa Batzordeko kideek "bukatzat" eman dute negoziazioa, enpresa ez delako eurek planteatutako konpromisoetako bat bera ere betetzeko prest agertu. "Gaur aktak sinatzera joango gara soilik, ez baldin bada azken uneko ezer gertatzen", azaldu du Edu Iberniak. "Hasteko, zuzendaritzak ez dio

uko egiten etorkizunean zerbitzuak kanporatzeari", azaldu du Enpresa Batzordeko presidenteak, "inbertsioen harira betiko kontua aipatu dute: erakargarritasunaren arabera izango dira inbertsioak erakartzeko gai. Segurtasun eza erabatekoa da".

Sindikatuak beste gauza bat ere eskatu zuten: aurrerantzean egongo zen enplegua etorkizunean mantentzea konprometitzea. Baina horri ere ezetz esan dio zuzendaritzak, Iberniak azaldu duenez.

Betoa bi pertsonari gutxienez

Beste kontu batzuk ere aipatu ditu zuzendaritzak bileran. Hala azaldu die Iberniak bilera ostean fabrikaren sarreran bilduta zeuden

gainontzeko langileei: "Esan digute 12 pertsona aurkeztu direla aurre-jubilazio planera, eta 12 pertsona baja boluntarioetara. Hala ere, aipatu diguten bigarren plan horretan betoa ezarriko dute, bi pertsonari gutxienez". Zuzendaritzak martxoaren 15era arte luzatu du baja boluntarioen planean izena emateko epea.

ELAren oharra

ELAren sail sindikalak antzeko balorazioa egin du bere afiliatuei zabalduko oharrean, eta grebarekin jarraitu behar dela nabarmendu du: "Batuta jarraitzea dagokigu. Greba arrakastatsua izaten ari da eta ez egitea edo gelditzea akats larria izango litza-teke".

JARRAIPEN BEREZIA

Aiaraldea Hedabidea Tubacexeko gatazkaren jarraipen berezia egiten ari da egunero, Aiaraldea.eus atarian.

argazki erreportajea

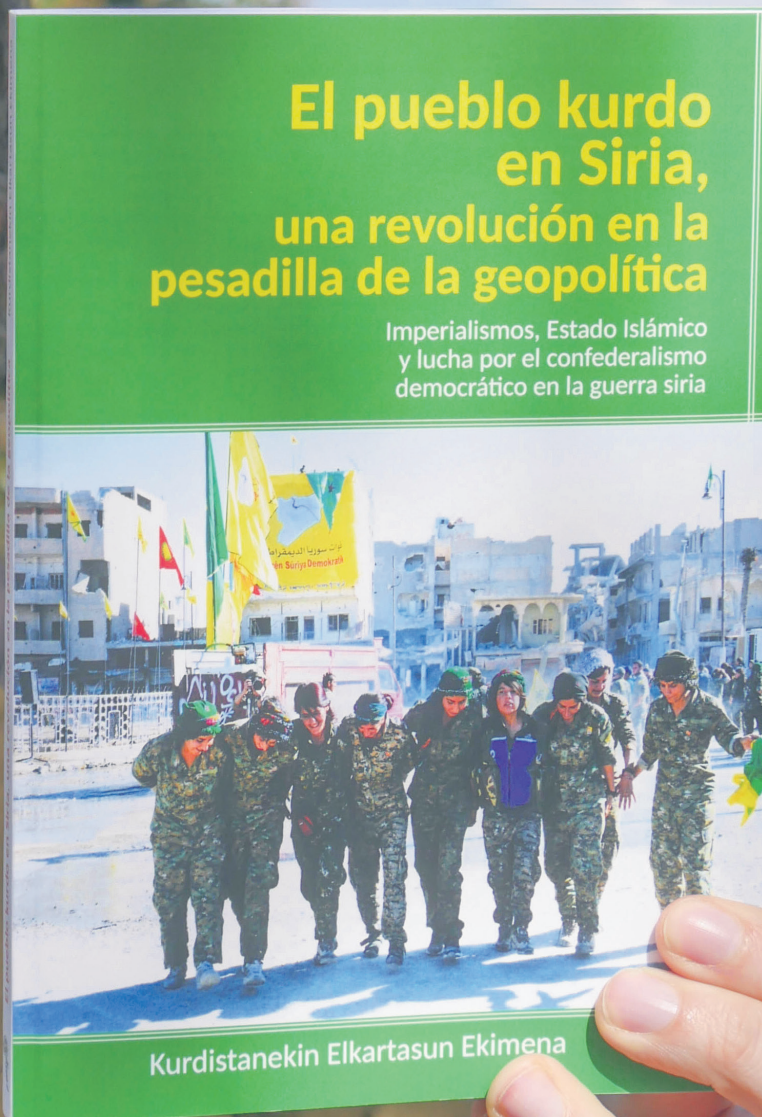
IÑAKI MONTESEN ARGAZKIAK

Iñaki Montes argazkilariak gertutik bizi izan ditu Tubacexen azken asteetan jazotakoak. JEZen lan egiten du berak, eta argazkilaritza du afizio. Irudi ikusgarritz osatutako bildumak plazaratu ditu azken egunetan. Argazki guztiak bere Flickr kontuan daude ikusgai: Iñaki Montes Lasarte.

kultura

“Herri kurdua ez ahaztea da liburuaren xedea”

AITOR ASPURU SAEZ (Laudio, 1981) KAZETARIA ETA KURDISTANEKIN ELKARTASUN EKIMENEN PARTAIDEA DA. *EL PUEBLO KURDO EN SIRIA. UNA REVOLUCIÓN EN LA PESADILLA DE LA GEOPOLÍTICA* LIBURUA PLAZARATU DUTE PLATAFORMAKO KIDEEK.

Testua **Txabi Alvarado Bañares**

Kurdistanekin Elkartasun Ekimeneko kideen artean plazaratu duzue liburua. Nondik sortu da ideia?

Herri kurdua buru duen proiektu politikoak protagonismo handia izan zuen Estatu Islamikoaren Kalifatoa birrindu arte. Bere borrokak interesa galdu du Europan eta Mendebaldean. Daex bizirik zegoenean, Mendebaldeko heroiak ziren, baina orain inork ez ditu gogoratzen.

Baina horrek ez du esan nahi herri kurdua Sirian ataka hobean dagoenik. 2018an, Turkiak eskualde kurdu oso bat inbaditu zuen, Afrin, eta 2019an, orde, kurduak, kristauak, arabiarak eta bestelako etniak bizi diren lurraldea ere, Serekaniye eta Tal Abyad artean, erasotu zuen Turkiak milizia islamista siriarren laguntzaz. Herri kurdua ez ahaztea eta bere egoera Sirian nolakoa den azaltzea da liburuaren xedea.

Siria eta Kurdistanen arteko harremana eta tira-birak landu dituzue liburuan, ikuspegi geopolitiko landuz. Zer dela eta erabaki zenuten gai zehatz hori jorratzea?

Hedabideek interesa galdu dute eta arraroa dirudien arren, zenbait erakunde ezkertiarrek jomugan dute herri kurdua etengabe, eta zarata nahikoa sortzen dute bere aurka.

Euren kritika nagusia da kurduak, Sirian, harremana dutela AEBekin. Baina kurduak harremana dute Errusiarekin, amerikarekin, europarekin, Iranekin... Herri kurduak ez zuen Siriako Gerran parte hartu nahi. Ez zegoen ez Baxar Al Assaden ez bere oposizioaren alde, ez bata ez besteak ez baitituzte herri kurduaren aldarrikapenak entzun nahi. Biziraupena bermatzeko, edozein eragilerekin akordioak lortzeko prest egon dira, euren aukera bakarra genozidioa baitzen, Estatu Islamikoaren, beste talde islamisten edo Turkiaren eskutik.

Zenbait ezkertiarrentzat arazo nagusia da, nire ustez, Autoadministrazioak bistan uzten duela Baxar Al Assaden gobernu ez dela laikoa, ez sozialista ezta bereziki tolerantia zenbait gutxiengo etnikorekin -kurduak eta iazidiak, esaterako-. Hori guztia azaldu nahi genuen.

Kurdistango gatazka oso eza-guna bilakatu zen duela zenbait urte, Rojavako iraultzarekin. Egun, zertan aldatu da egoera?

Esan bezala, egungo egoera oso larria da. Hasierako gerra amaitu da. Argi dago gobernuak irabazi duela. Kurduak ere garaipen batzuk eskuratu dituzte, baina hainbat herrialdek daukate eskua Sirian eta ez dute aterako euren helburuak lortu arte. Turkiak talde islamistak eta jihadistak babesten ditu Idliben, Afrinen eta Iparraldean. AEBk ere Iranen kontrako eragina izan nahi dute, Iranek Israelen kontra jardun...

Kurduak zurrumbilo horretan daude sartuta, herri siriarra bezala. Eskatzen duten gauza bakarra da herrialdea demokratizatzea eta zentralismoa alde batera uztea, gutxiengo guztien eskubideak aitortzea -hezkuntza, jabetza, hizkuntza...-, euren indar militarrei status legala ematea eta emakumeek egindako aurrera-

“Arraroa dirudien arren, zenbait erakunde ezkertiarrek jomugan dute herri kurdua eta zarata nahikoa sortzen dute haren aurka”

pausuak jasotzea konstituzioan. Momentuz, Siriako Gobernuak ez du horren aldeko keinurik egin, eta bitartean herrialdea gerraren 10. urtean sartu da, inoiz baino txiroago eta okerrago. 12 milioi lagunek ez dute ezta janaria ere ziurtatuta.

Kurdistanen egona zara. Oso ezberdina da hemen sortu den iruditegia bertan bizitzen den errealitatearekiko?

Zaila da hori esatea, iruditegia gauza subjektiboa delako. Edonola ere, kurduen iraultza txalotzekoa bada ere, ez dut uste gutako inork bertan bizi nahiko lukenean, Sirian herri kurduaren egoera oso latza delako. Bazterketa jasan dute urte luzez eta beren zonaldeak txiroak dira. Emakumezkoek ere zapalkuntza handia pairatu dute eta erreprezio horren guztiaren ondorioa izan da iraultza; beharragatik hartu zituzten armak emakumezko eta gizonezko kurduak.

Esti Urresolaren *Polvo somos* film laburra saritu dute Euskal Zinemaren Astean

Testua
Izar Mendiguren Cosgaya

Publikoak erabakitzen du Euskal Zinemaren Asteko irabazlea. Arrakasta handia izan du aurten-go edizioak, koronabirusa ekiditeko neurriek nabarmen baldintzatu arren. Esti Urresolaren hitzetan, saio guztiak bete dira, "astean zehar egunero film bat proiektatu dute, eta egunero egon da aretoa beteta, nahiko deigarria iruditu zait".

Esti Urresolaren filma garaile Zinemagile audioarraren *Polvo somos* film laburra izendatu dute sail horretako lan onena: "Asteazkenean izan zen film laburren saioa; eta, COVID-19 neurriak bermatuta bada ere, bete egin zen". Lan labur eta filmik gustukoenak bozkatzeko dituzte

Esti Urresolaren *Polvo somos* film laburrak jaso du saria. Sirimiri Films

ikus-entzuleek ekimenaren baitan, eta lan luzeen artean *Ane* filma gailendu zen. Aitortza ezustekoa izan bada ere, Urresolak arabarren lana goraitatu du. "Talentu arabarraren

presentzia sekulakoa izanda, film laburren sailean batez ere. Paul Urkijo eta Aitor Lopez de Aberasturiren lanak egon ziren, eta *Baby* zein *Ane* filmak ere arabarrak dira", erantsi du.

JON ITURREGI
IDAZLEA
Blue Mask

Zigarretari zupaka nabil egongelako leiho parean jesarririk. Etxe azpiko hirian dena da iluna, poztasun oro estaltzen duen iluna, eta euriak blaitzen ditu joan-etorrian dabilzan arima gaixoak. Isilik eta presaka doaz, zakur amorratu bat jarraika balute bezala.

Bat-batean, isiltasun oro apurtuz, aske izan nahi duela erregutu dio andre eskaleak ibai alboan pasieran dabilen gizon urdinari. "Hik nahi izan dun, maitea" erantzun dio gizonak, korbata estutuz, zilar halako malkoak masailetan behera. Ezin izan dut asmatu nondik atera duen pistola; amerikanaren barneko poltsikotik ala maleta txikiko zirrikitu ezkuturen batetik. Berandu dena den, ekidin ezina ekiditeko.

Lipar batez, langilez eta ikasle gazteez betetako kale jendetsua izoztuta geratu da, eta danbatekoa entzun duten apurrek zin dagite ez dela odol tanta bat bera ere isuri eskalearen kopetan agertu den bederatzi milimetroko zulo sakonetik. Malkoek ilundu dituzte musukoen kolore urdin argiak, apaldu dira hotzak izoztutako arnas zurbilak.

Nik begiak itxi ditut eta erreflexuz joan zaizkit eskuak belarriak estaltzera: Samina uluka joan dadin espaloiko euri putzuetan itotzera.

Olerki hau Astegun Buruzurietako Ajeak kontakizun segidako VIII. atala da.

GARAZI ZALBIDEA LOPEZ
IDAZLEA

...Igandeak

Beti gorroto izan ditut igandeak.
Kaosetik ihes egiteko egun horiek.
Gelditzeko,
arnasa lasai hartzeko,
buruarekin bakardadean solasean aritzeko
egun bitxi horiek.

Egindako bideari erreparatzeko,
egiteko dugunari buruz hausnartzeko,
gure existentzia kolokan jartzeko
egun bitxi horiek.
Igandeak.

Hain errez galtzen gara bidean,
hain triste eta baketsu bizi gara inertziaren menpeko,
korrontearen biktima,
sistemaren baitan.
Kaosaren melodian murgilduta,
leku batetik bestera korrika,
egin, egin eta egin,
gelditzeko tarterik gabe,
pentsatzeko tarterik gabe.

Eta orduantxe heltzen dira igandeak,
oasi baten modukoak,
lasaiak,
baketsuak,
goibelak akaso.

Bizitza kolokan jartzeko egunak dira igandeak,
gure buruaz eraiki dugunetik ihes egitekoak,
dena birpentsatzekoak,
bizitzari bigarren aukera bat ematekoak.
Egin dugun eta egin gaituen bidea psikoanalizatu
eta bide berriak esploratzeko egunak.

Beldurgarriak dira igandeak.

Beldurgarria gure bizitzari erreparatzea,
eraiki dugunaz ohartaraztea,
hau kolokan jartzea.

Zein arin nahi ditugun berriro astelehenak,
barneko oihartzunak baretu,
eta logika arinera bueltatzekoak.

Azkenaldi honek baina,
astelehenak lapurtu dizkigu,
bai eta asteazken, ostiral zein astearteak ere.
Are gehiago larunbatak.

Pausatzera behartu gaitu.

Ez ote dira ba bihurtu,
azken bolada honetan,
astegun guztiak
apur bat igande?

Olerki hau Astegun Buruzurietako Ajeak kontakizun segidako VII. atala da.

kirola

“Taldetik ikastea eta kideei ahal bezain beste laguntzea izango da nire aurtengo helburua”

UXUE ALBIZUA ZUBIZARRETA (Amurrio, 2002) 23 URTETIK BEHERAKOEN KATEGORIAN LEHIATUKO DA AURTENGO DENBORALDIAN EUSKADI FUNDAZIOAREKIN, MIKEL LANDAREN TALDEAN.

Testua eta argazkia
Txabi Alvarado Bañares

23 urte azpiko kategorian sartu zara denboraldi honetan, baina bi urte eman dituzu jada Euskadi Fundazioako Laboral Kutxa taldean.

Bai, adingatik eman dut saltoa kategorian. Kadeteetan hasten gara txirrindulariak. Jubeniletara pasatzen gara gero, bi urtez eta gero 23 urte azpiko kategorian sartzen gara. Orain arte oso gustura egon naiz taldean. Ezin hobeto zaintzen gaituzte, ezin gara kexatu.

Alde handia dago Euskadi Fundazioaren eta gaintzeko taldeen artean?

Ni Amurrioko Txirrindulari Elkarteko eskolan hasi nintzen. Bizkaira jo behar izan nuen gero, Araban ez zegoelako emakumeen talderik. Sopelan igaro nituen

Kadeteetako bi urteak. Arabako Federazioak deitu ninduen gero. Araban nesken talde bat egin nahi zutela esan eta ea parte hartu nahiko nukeen galdetu zidaten. Nik pentsatu behar izan nuen, baina ez asko. Baietz esan nuen, Araban emakumeen talderik ez zegoelako eta horrelako talde batean egon nahiko nukeelako.

Pandemiak eragin handia izan du taldearen egunerokoa?

Urtebete daramagu pandemiarekin. Entrenamenduak etxean egin behar izan genituen, ez zegoen beste aukerarik. Errepidera irteteko aukera izan genuenean pasa ginen entrenamendu luze eta lehergarriagoak egitera. Oso ezberdina da etxean edo kalean entrenatzea.

Hasi zarete talde moduan entrenatzen?

Bai. Aurkezpen bat egin genuen eta pare bat entrenamendu ere burutu ditugu.

Zer nolako entrenamenduak egiten dituzue? Astelehenetik igandera ditut entrenamenduak normalean. Asteko egun bat soilik baliatzen dut deskantsatzeko. Bakarrik egiten ditut saioak.

Nola egiten duzu entrenamenduak eta ikasketak uztartzeko?

Aurten nahiko ondo daramat. Bi egunetan soilik joan behar naiz klasera, eta hori ondo datorkit entrenatzeko.

Baina etorkizunean klase gehiago izango dituzu. Bai. Zaila izango da bi gauzak uztartzea, baina ez dago ezinezkoa den ezer. Gustatzen bazaizu orduak ateratzen dituzu ez dauden tokitik.

kirola

“Ez dut baztertzen txirrindularitza profesionalera salto egitea”

Taldea aurkeztu duzuela aipatu duzu. Zer nolako taldea osatu duzue?

Aurten oso talde osatua garela uste dut. 12 pertsona gara, 12 pertsona ezberdin. Batzuk eremu lauetan dira trebeak, beste batzuk aldapetan... oso ondoosatzen dugu elkar. Nire helburua (eta taldearena ere) aurten bada ni taldeko gainontzeko kideetatik ikastea eta ahal dudan guztia laguntzea euri.

Txirrindularitza talde kirola dela esango zenuke, beraz?

Txirrindularitza talde kirola da, baina indibiduala ere bada. Entrenamenduak zuk egiten dituzu, baina gainontzekoa talde lana da.

Zer helburu dituzu aurtengo denboraldiari begira? Txirrindula gainean gozatu eta ondo pasatzea, eta

baita ikastea, “hiltzen hiltzea”, alegia. Ni oraindik 18 urte ditut bakarrik. Ondo moldatzen naiz eremu lauetan, baina hemen etxetik atera bezain laster egiten duzu topo igoerekin. Igoeretan ez naiz horren ondo moldatzen, baina hori lantzen ari gara, lasterketetan hobeto defendatzeko.

COVID-19aren ondorioz lasterketa asko geratu dira bertan behera. Hurrengo asteburuan hasiko dira norgehiagokak, Villaban. Nire helburua, momentuz, lasterketa amaitzea izango da.

“Bakea da zortzi ordu klasean eman ostean txirrindulan ateratzea. Askatasuna ematen dizu, gainontzeko gauza guztietan pentsatzeari uzten diozulako”

Zer helburu dituzu epe luzera begira? Gazte naiz oraindik. Ez dut baztertzen txirrindularitza profesionalera salto egitea. Zaila da, baina ez ezinezkoa. Helburu hori baduzu zergatik ez joan horren bila?

Zure familian txirrindularitza zainetan daramazuela esan daiteke. Aita eta neba ere txirrindulariak dira. Eurek bultzatuta sartu zinen mundu honetan? Txikitatik txirrindulak egon dira nire inguruan. Gurpilen artean jaio naizela esan daiteke ia ia. Baina nire kabuz zaletu nintzen, ez aita edo nebaren eraginagatik. Zortzi urterekin eman nuen izena taldean, goizago egin zelako. Beste kirol batzuk probatu nituen baina ez nituen gogoko, txirrindularitza praktikatzea zen egin nahi nuen gauza bakarra.

Zer du txirrindularitzak beste kirolek ez dutena?

Bakea. Bakea da zortzi ordu klasean eman ostean txirrindulan ateratzea. Askatasuna ematen dizu, gainontzeko gauza guztietan pentsatzeari uzten diozulako.

Txirrindularitzak esfortzu eta sakrifizioak ere dakartza. Pena merezi du?

Bai. Esfortzu guztiek dute emaitza. Gauzak aurrera ateratzen direla ikusten baduzu ez zaizu kostatzen entrenatzea.

kirola

20 URTE BETE DIRA **JULEN REKETA** (Laudio, 1967) MENDIZALE LAUDIOARRAK MUNDUKO GAILURRA ZAPALDU ZUENETIK. LORPEN KOLEKTIBO BEZALA JO DU EVERESTEKO IGOERA HURA. IZAN ERE, HERRITAR ASKO ARITU ZIREN ESPEDIZIOA AURRERA ATERATZEKO LANETAN.

Testua eta argazkia
Aimar Gutierrez Bidarte

Nola hasi zenuen goi-mendietako ibilbidea?

Nire kasuan 1996an hasi zen altuerako abentura. Urte hartan Felipe Uriarterekin batera goi-mendiko ikastaro bat egitera joan nintzen Pirinioetara, neguan. Feliperen furgonetan Pamir mendikatera egin behar zuten espedizioa babesteko kamiseta batzuk ikusi nituen eta nire arreta deitu zuten. Nik ezagunak nituen urrutiko mendi horiek, Laudioko bi mendizale bertan izan zirelako 1987an eta diapositibak ikusiak nituelako. Joateko gogoia piztu zitzaidan eta horrela adierazi nion Feliperi.

Felipe Uriarte harritu egin zen. Nik ez neukan ia esperientziarik altuera handitan, ordurako Mont Blanc igotua nuen bakarrik, oso gaztetan joan nintzen, 21 urterekin. 1996ko abuztuan, ordea, Pamirrera bidean nengoen.

Pamirrera egin genuen bidaia oso interesgarria izan zen. Egoera politiko oso berezia zegoen 1996an. Izan ere, Sobietar Batasunaren desegiteaz geroztik inguruko errepublikak euren artean borrokari zeuden: Kirgizistan eta Tajikistan kasu. Gerra eremuan barrena egin genuen bidaia, lubakietatik igaroz. Leningradoko agentzia batekin egin genuen bidaia, eta helikopteroz igo ginen 4.400 metrotara zegoen oinarritzko kanpamendura. Altuerak izugarritzko kolpea eman zidan eta oso gaixorik egon nintzen egun luzez. Irunberriko Patxi Goñirekin elkartu nintzen espedizioan, Everesteko espedizioa nire kidea izango zenarekin. Bera ere oso gaixorik egon zen abuztu erdialdera arte. Osatu ginenean Korzhenevskaya (7.105 metro) mendia igo genuen, besteak beste.

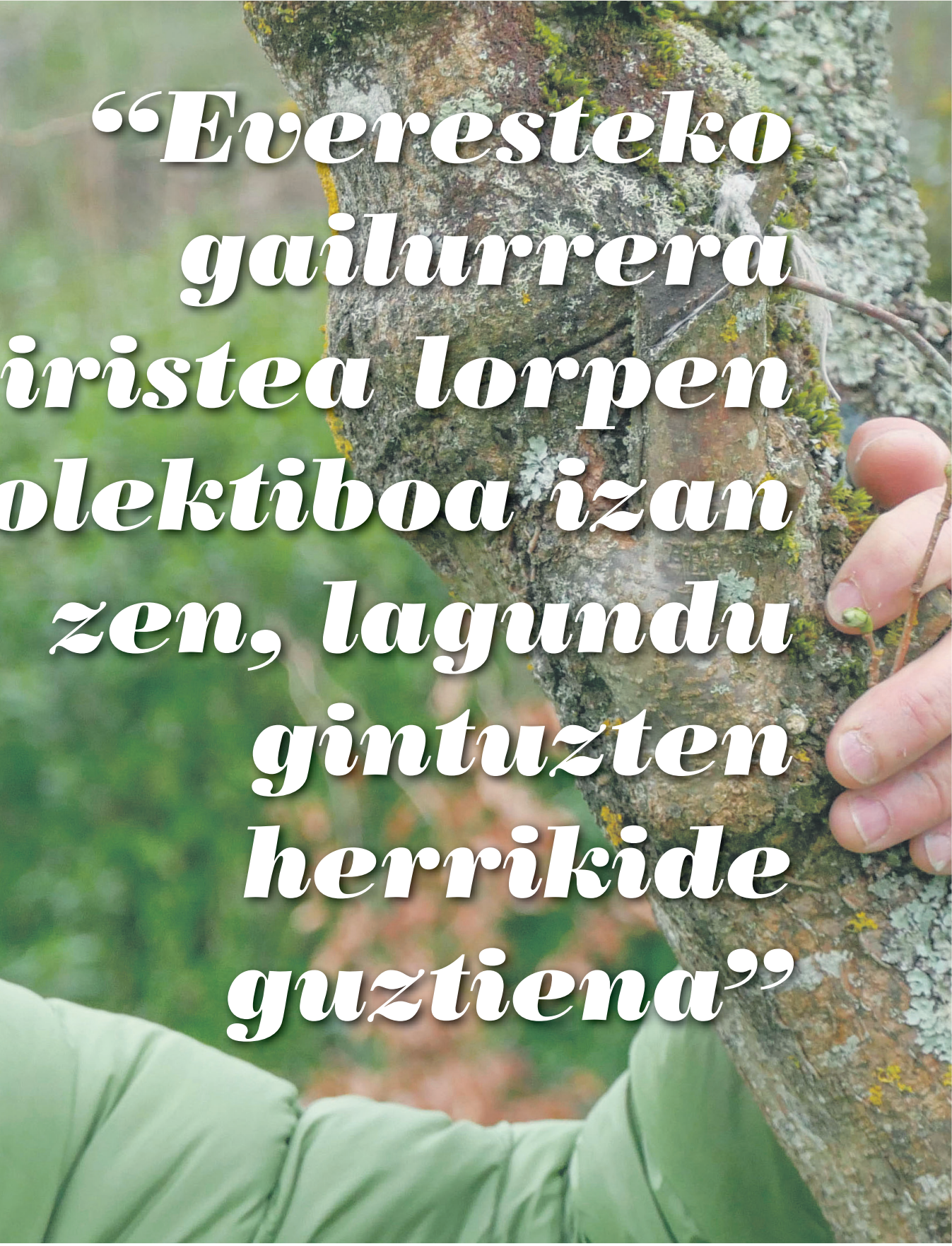
Eskarmentu horrekin mendi altuagoen bila joatea erabaki zenuten.

Pamirreko esperientziari esker konprobatu ahal izan genuen gai ginela altuerara egokitzeko eta 7.000 metro-tik gorako mendiak zapaltzeko. Patxi Goñirekin harremana estutu eta afizioa elkarri elikatzen jarraitu genuen. 1997an, Felipe Uriarterekin batera, Cordillera Blancara (Peru) joan ginen.

1998an Tin San mendikatera joan ginen, munduan iparralderago dauden zazpimilakoak daude bertan, eta guk Pobeda (7.439 metro) mendia egin nahi genuen. Oso tontor zaila da, haizetsua, eta tenperatura oso baxuak daude bertan. Askok sufritu genuen eta, aurreikuspen guztien aurka, tontorrera iristea lortu genuen. Ikaragarria izan zen!

Noiz egin zenuten jauzi Himalaiako mendietara?

Pobeda mendiak eta Tin Saneko espedizioak inflexio puntu bat ekarri zuten. Oso esperientzia potentea izan

“Everesteko gailurrera iristea lorpen kolektiboa izan zen, lagundu gintuzten herrikide guztiena”

“Pobeda mendiak eta Tin Saneko espedizioak inflexio puntu bat ekarri zuten”

zen eta gure gaitasunak demostratu genituen. Urtebete lehenago Berako gazte talde bat ezagutu genuen, 8.000ko bat igotzea begi puntuan zuena, eta beraiekin elkartzea erabaki genuen.

Garai hartan oso pil-pilean zeuden 8.000koak: *Al filo de lo imposible* telebista programa oso ezagun bilakatu zen, Juanito Oiarzabal 14 gailurrak osatzear zegoen, Iñurrategi anaiak ere erreferentzia oso handia ziren... Sukarra piztu zen munduko mendirik altuenak igotzeko. Gu ere olatu horretara igo ginen. Txikitan 'Everest 80' euskal espedizioiko liburua irakurtzen pasatzen genuen eguna, eta orain amets horiek betetzeko aukera geneukan.

Indartsu geunden, eta sekulako motibazioarekin. 1996ko Pamirreko espedizio hartatik hodei baten gainean bezala gindoazen gure garapenean aurrera. Gauzak horrela, 1999an Gasherbrum II (8.035 metro) mendira joan ginen, Karakorum mendilerroan.

Nolakoa izan zen Gasherbrum II-ko esperientzia?

Oso polita izan zen. Mendizale izugarriak ezagutu genituen, indartsuak eta oso bihotz onekoak, gure espedizioan zetorren Oscar Cadiach tartean. Asko ikasi genuen. Gure lehenengo kontaktua zen Karakorum mendilerroarekin eta hitzik gabe geratu ginen. Sekulakoa izan zen K2 eta Broad Peak mendiak ikustea, edota diapositibetatik bakarrik ezagutzen genuen Balti herriarekin egotea.

Gure lehenengo zortzimilakoa egin genuen eta motxila anekdotaz beteta ekarri genuen, baina gure artean galdera bat zen nagusi: “Gasherbrum II igo ostean, orain zer?”

“Everest Mendiaren dimentsioak izugarriak dira, eta bertan egon arte ezin diezu neurria hartu”

Gasherbrum II ostean zer?

Gure lagun Beratarrek Shishapangma igo nahi zuten hurrengo urtean. Iñurrategik bide ikusgarria egin berria zuen bertan, oso zuzena eta estilo alpinokoa. Patxi Goñi eta biok ez genekien zer egin, eta halako batean Everestera igotzea proposatu zidan Goñik. Everest! Gauza serioa zen hori. Baina determinazioz hartu genuen erronka eta horren bila jarri ginen buru-belarri.

Felipe Uriarteri Everestera gindoazela esan genionean honek eskuak burura igo zituen. Beste abenturaren bat bilatzeko esan zigun. Guk ezetz, oso argi geneukan Everest igo nahi genuela. Segituan jarri zen Felipe Katmandun espedizioiko baimen guztiak kudeatzen. Bien bitartean, Euskal Herriak espedizioa prestatzen hasi ginen gu.

Nolakoa izan zen Everestera joateko prestakuntza?

Lan asko egin genuen. Gure lehenengo pausua prestakuntza fisikoa antolatzea izan zen. Horretarako, federazioiko mediku zen Ramon Garaterengana jo genuen. Honek esfortzu frogatzen egin zigun gure gaitasunak aztertzeko eta entrenamendu saioak prestatu zizkigun. 2000ko uda zen.

Entrenamendua atletismoan zegoen oinarrituta nagusiki. Egutero. Asteburuetan mendira joaten ginen motxila astuna soinean. Oso eraginkorra izan zen, egundoko sasoiaren geundela nabaritu genezakeen. Abenduan, ordea, lesionatu egin nintzen, eta martxora arte ez nuen osatzerik izan. Baina oinarri oso ona nuen.

Babes ekonomikoa lortzea ere ezinbestekoa zen.

Bai, espedizioak kostu handiak zituen eta, horrez gain, instituzioen babesa ere bilatu genuen proiektuari seriotasuna emateko. Laudioko Udalarekin elkartu ginen lehenbizi gure proiektua aurkezteko asmoz. Felipe eta biok Pablo Gorostiaga alkatearekin eta Agurtzane Iriondorekin, garai hartako kirol eta kultur zinegotziarekin, elkartu ginen. Ilusioz hartu zuten proiektua eta guretzako ere sekulako motibazio txutea izan zen Gorostiagak

kirola

eta Iriondok eman ziguten harrera ona! Gu babes instituzional bila joan ginen, baina ekonomikoki ere lagundu gintuen udalak. Erakunde horren babes ezinbesteko urratsa izan zen herriko beste hainbeste eragile espedizioaren antolakuntzara lotzeko.

Auzolanean atera genuen aurrera proiektua, jende eta enpresa asko azaldu ziren laguntzeko prest: Txosna jarri genuen, kamisetak saldu... Laguntza sare bat sortu zen! Goikogane Mendi Taldeak eta Menidko Lagunek ere ekarpen handia egin zuten. Ni Everestera zihoan herritar soil bat nintzen, eta hunkitu egin nintzen inguruan bildu zen jende guzti hori ikustean.

Eta iritsi zen Nepalera joateko unea. Nolakoa izan zen hasiera?

Martxoaren 19an abiatu ginela uste dut. Katmandura jo genuen. Gure lehenengo egonaldia zen Nepalen eta txundituta geratu ginen. Hegazkin batek Lukla herrira eraman gintuen eta bertatik oinarri kanpalekura joateko 'trekkinga' abiatu genuen.

Oinarrizko kanpalekura iritsi aurretik zenbait gailur egin genituen aklimatatzeke, Island Peak tartean. Apirila hasieran iritsi ginen Everest mendiaren oinetara.

Espedizio gehiagorekin egin zenuten topo?

Bai, oinarri kanpamenduan mundu osotik etorritako mendizaleak zeuden: estatubatuarak, alemaniarak... Edurne Pasaban bertan zegoen, baita Iñaki Otsoa de Olza eta Carlos Soria ere. Everestera igo behar ziren espedizioez aparte, Lhotse mendia igo behar zuten *Al filo de lo imposible* telebista programako kideak zeuden bertan, Oscar

Cadiach, Alberto Zerain eta Jose Maria Oñate tartean, gure lagunak.

Beraiekin igaro genuen denbora gehien. Izan ere, Everestek eta Lhotsek bide berdina elkarbanatzen dute 3. kanpalekura arte.

Nolakoa da Everesteko igoera?

Mendiaren dimentsioak izugarriak dira, eta bertan egon arte ezin diezu neurria hartu. Oinarri kanpalekua Khumbu glaziarren goialdean kokatzen da, hori da espedizio guztien abiapuntua. Bertan daude dendarik handienak eta janari eta material biltegiak.

Oinarri kanpalekutik izotzezko ur-jauzia deritzona hasten da. Izotz bloke erraldoiez osatutako bide malkartsu eta aldakorra da, arrakala arriskutsuz betea. Izotz ur-jauziaren gainean, Lhotseren hormaren azpian, 1. kanpamendu aurreratua jarri genuen denda handi batekin. Bertan, gure sherpa taldeko sukaldari eta laguntzaile batzuk geratu ziren, eta hortik hasi genuen aklimatazioa.

3. kanpalekura iristea lorpen polita izan zen. 7.400 metrotara kokatu genuen. Oso leku bitxia da, Lhotseko horman bertan baitago, maldan, isiltasunaren harana deritzonaren gainean.

Hego-lepoan materiala uztea zen gure asmoa, gailurrera igotzeko saiakera egin aurretik

Hego-lepora iristeko lehenengo saiakeran 'banda horiak' izeneko pasagune batean geratu ginen, haizea oso zakar baitzebil. Denboraren aurka borrokatu behar izan genuen. Hego-lepora iritsi ezinik ginela, oinarrizko kanpalekura jaistea erabaki genuen. Etxera esku-hutsik

bueltatuko ginela pentsatu genuen orduan, espedizioaren denbora agortzen ari zelako.

Nola eman zenioten buelta egoerari?

Hego-lepotik itzulita, oinarrizko kanpalekuan patxadaz hausnartzeko tarte izan genuen Patxik eta biok. Ez genion inolaz ere gailurrari uko egin nahi. Eguraldi ona zegoen iragarrita hurrengo bost egunetarako, aukera paregabea zen. Palentziako espedizio bateko kideei telefonoa eskatu eta Felipe Uriarte deitu genuen, bertan geratuko ginela eta bueltako hegaldia atzeratzeko eskatuz.

Nolakoa izan zen gailurrera igotzea?

Oinarrizko kanpalekutik abiatu ginen, maiatzaren 20an. Hirugarren kanpalekura iritsi ginenean gainerako espedizioetako kideak zeuden bertan dagoeneko, igartzen zen eguraldiak su-etena eman behar zuela.

Hego-lepoan igaro genuen gaua. 22:00etan abiatu ginen tontorrera. Nebulosa batean murgilduta ditut orduko oroitzapenak. Dena zegoen lainotuta hego-gailurrera (8.750) iritsi nintzenean, bat-batean haizeak hodeiak eraman zituen eta gailurra ikusi nuen parez pare. Ezin nuen sinetsi, lortuko genuen. Maiatzaren 23an iritsi ginen gora, 9:30ean.

Jaitsiera oso gogorra izan zen. 17:30etan heldu ginen hego-lepora, bertan pasa genuen gaua. 7.500 metrotara jaitsi ginen arte ez nintzen bizirik sentitu. Oso sentsazio arraroa da, ez da mundu erreala hor goikoa. Patxi eta biok igo ginen Everestera, baina lorpena kolektiboa izan zela sentitzen dut, lagundu gintuzten herrikide guztiena.

Julen Reketak Everestera eginiko espedizioak irudi eder ugari utzi zituen. J.R.

kirola

kirola

TXIRRINDULARITZA

Itzuliak Amurrio eta Laudio arteko etapari eutsiko dio, Ermualden bukatzeko

Testua
Aitor Aspuru Saez

aterako dira. Guztira, 6 etapako txapelketa osatuko dute.

Iaz diseinatutako ibilbide gehienak zintzilik geratu badi-ra ere, Euskal Itzuliaren antolatzailerek Amurrio eta Laudio arteko etapari eutsi diote, eta aurtengo edizioan egingo da.

Gauzak horrela, apirilaren 7an txirrindulariak Amurriotik abiatuko dira eta 167 kilometroko lasterketa izango dute aurretik. Amaiera gogorra izango dute, Ermualdeko aldapetan, hain zuzen. Hara heldu baino lehen, gainera, Malkuarta eta Altubera igo beharko dira.

Berez, aurreko egunean Sestaon amaituko dute proba eta hurrengoan, aldiz, Gasteiztik

Aiaraldea geltoki

Euskal Itzuliak ohiko agertokia dauka Aiaraldean eta azken hamarkadan hainbat aldiz zeharkatu du eskualdea. Baranbion etapa amaitu zen 2016an eta beste urte batzuetan Amurrión, Laudion, Arrankudiaga-Zollon edota Aiarañ neurtu dituzte euren indarrak txirrindulariek. Esaterako, egindako aurreko edizioan, 2019koan, Yolanda Mosquera artista amurriarrak egin zuen lasterketaren kartela eta urte horretan 3. etapak hartu zuen Aiaraldea; Urduña, Amurrio, Aiara, Artziniega, Okondo, Laudio eta Orozkoko errepideak baliatuta.

PENTATLOIA

Zilarrezko domina Manolo Hidalgorentzat

Zilarrezko domina lortu zuen amurriarrak. M.H.

Testua
Txabi Alvarado Bafiñes

Barbastron (Huesca) egon zen otsaileko azken asteburuan Manolo Hidalgo, jaurtiketa luzeen Espainiako Master Txapelketan. Atleta amurriarra mailu astunaren eta diskoaren probetan neurtu zen, M60 kategorian. Zilarrezko domina lortu zuen lehen norgehiagokan, eta laugarren postua erdietsi zuen bigarren, hirugarren postutik 26 zentimetrora soilik gertatuta.

Txapelketa berezia izan zen, Barbastroko atletismo pista inauguratzeko baliatu zutelako. Gainera, Espainiako Estatuko 8 kirolari onenak soilik bertaratu ziren norgehiagokara, Hidalgo tartean.

Gauzak hala, indartsu hasi du denboraldia kirolari amurriarrak, eta badu dagoeneko hurrengo zita zehaztuta: Kataluniara bertaratuko da maiatzean, Sabadell hirira, bertan egingo baita Espainiako Pentatloi Txapelketa, jaurtiketa modalitatean.

TXIRRINDULARITZA

Aiara Bira martxoaren 13an itzuliko da eta Espainiako Federazioak elite kategorian sartu du

Aiara Birak eskualdeko errepideak hartuko ditu berrit. Aiaraldea.eus

Testua
Aitor Aspuru Saez

Pandemiak Aiara Biraren 2020ko edizioa bertan behera utzi eta gero, indar berrituekin itzuliko da berrit proba martxoaren 13an. Egun horretako etapa Laudio izango da. Aldaikorrek plaza tik abiatuko da 16:00etan eta 42 kilometro izango ditu ibilbideak.

Hurrengo eguneko etapa Okondon izango da. 11:00etan Kultura Etxetik aterako da eta 43,1 kilometro bete beharko dituzte txirrindulariek. Hirugarren etapa hilaren 20an burutuko da, Artziniegan. 16:00etan igerilekuetan izango dute abiapuntua kirolariek 44,6 kilometrotan zehar lehiatzeko.

Martxoaren 27an izango da laugarren txanpa, Arespalditzan. 16:00etan herriko plazan hasiko da etapa eta 41,2 kilometroko ibilbidea izango dute aurretik. Biha-raumenean izango da azken lasterketa, Amurrión. 11:00etan Elexondo kalean izango dute hitzordua parte-hartzaileek etapa

Jon Unzaga Bombín txirrindulari profesional ohia omenduko dute aurtengo edizioan

luzeena egiteko, 51,6 kilometrokoa, alegia.

Elite kategorian

Antolatzaileek jakinarazi dute Espainiako Txirrindularitza Federazioak kategoria nazionalaren barruan onartu duela Aiara Bira. Horrek esan nahi du elitean egongo dela proba, eta atzerriko taldeek ere aukera izango dutela izena emateko.

Gainera, antolakuntzak honakoa gogoratu du: "15 eta 16 urte bitarteko mutilentzako lasterketa den arren, adin horretako neskek zein Junior kategoriakoek (17 eta 18) ere parte har dezakete".

Jon Unzagari omenaldia

Aurten Jon Unzaga Bombín txirrindulari profesional ohia izango da omendua. Kirolari laudioarrak ibilbide bikaina egin zuen eta 1987tik 1996ra bitartean munduko maila gorenean aritu zen Kas, Seul, Clas-Cajastur eta Mapei taldeetan. Horrela, Frantziako 4 Tourretan, Italiako 3 Girotan, Espainiako 9 Vueltatan eta Munduko 2 txapelketatan lehiatu zen.

herriko plaza

Idatzi zure mezua eta bidali argazkia agurrak@aiaraldea.eus helbidera eta Aiaraldea.eus atarian plazaratuko dugu. Martxoaren 24an argitaratuko da hamabostekariaren hurrengo zenbakia.

Alis
Zorionak Alis! Muxu handi bat zure lagunen partez!

Lagunak

Iera
Urteak betetzeko egun ona da gaur ilargi egutegiaren arabera. Mila kilo muxu Amalurraren eta zure lagunen partez!

Lagunak

Jone
Zorionak Joneee!
Jada urteak bete dituzun arren, musu handi-handi bat guztion partez!

Lagunak

Yu
Zure postreak bezain goxoak diren muxuak bidaltzen dizkizugu! Zorionak Yu!

Lagunak

**BIDALI
ZURE
ZORION
AGURRA!**

Denborapasak

ERRAZA

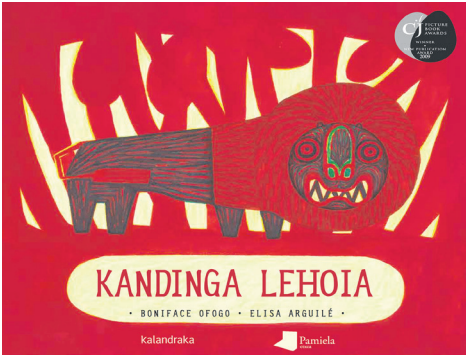
	8	7		9	6			4
4	5	3			2	8		
	6	2	4	5		7		3
	4			2		6	7	
	9	5	6			3	2	8
		6	9		7	5		1
	1				5	4	8	
2			8	6				5
5	3	8	2	4		9		

ZAILA

			8					2
	9						6	
	1							
8		7					3	
				6	1			
2								
				5		9	4	
3			7					
			4			5		

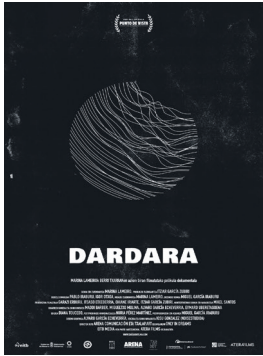
DENBORAPASEN SOLUZIOAK Sudoku, hitz-gurutatzu eta hitz gezidunen soluzioak webgunean ikusgai: <http://www.aiaraldea.eus/users/denborapasak>

Zozketak

**Boniface
Ofogo ipuin
kontalariaren
Kandinga
lehoia ipuina**

Parte hartzeko sartu www.aiaraldea.eus atarian
Zozketaren data: martxoaren 12an, 12:00etan.

**Dardara
dokumentala
Amurrio
Antzokian
ikusteko
sarrera bikoitza**

Parte hartzeko sartu www.aiaraldea.eus atarian
Zozketaren data: martxoaren 19an, 12:00etan.

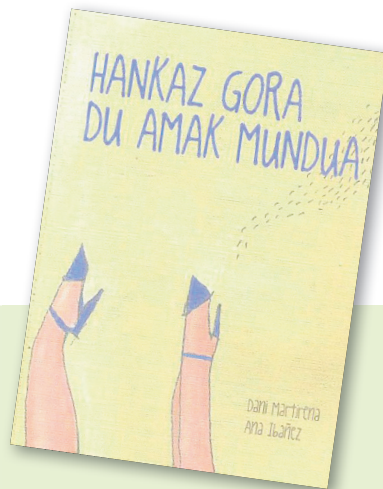
IRAKURKETA GUNEA

HANKAZ GORA DU AMAK MUNDUA

Idazleak: Dani Martirena eta Ana Ibañez

Editoriala: Liburu iletsuak

Sozioekonomia lantzen duen ipuina da, haur txiki baten ikuspuntutik. Haurra mundua eta amaren bizitza ulertu nahian dago, krisiak eraginda langabezian geratu den ama horren bizitza ulertu nahi du.

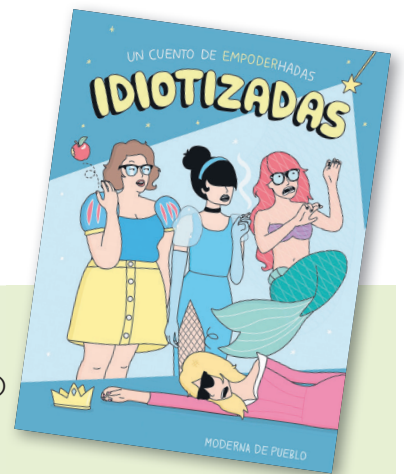

IDIOTIZADAS

Idazlea: Moderna de pueblo (Raquel Corcoles)

Adina: 12 urtetik gora

Komiki itxuran, ezarritako genero rola apurtzeko ibilbideaz aritzen da liburu honetan idazlea. Printzesen mundua deseraikitzen du eta emakumeen ahalduntze prozesu bat martxan jartzen du liburu honek. Erraz irakurtzeko liburua da eta balioetan oinarritutakoa.

GINKANA EZ SEXISTA

Zaintza lanak erdigunera ekartzeko eta zaintza lanak aitortzeko, haurrek bizi egin behar dituzte. Jolas honen bitartez zaintza lanak bizi eta gozatuko dituzte.

Taldean edo bakarka egin daiteke jolas hau, taldean egiteak zaintza lanak partekatzearen inguruko hasnarketa egitea laguntzen du. Beraz, familian egiteko gomendioa doakizue.

ZELAN JOLASTU?

Txoko edo gune ezberdinak kokatuko ditugu eta gune bakoitzean erronka bat pasatu beharko dute parte hartzaileek. Helburua zaintza lanen garrantzia, eta hauek suposatzen dutenaz konturatzea da. Esperientziatik sortutako jolasa da, ondo pasatzeaz gain hausnarketa eragingo diguna, nork eta zergatik egiten ditu jolasean agertzen diren lan hauek etxean?

TXOKO POSIBLEAK:

- **Arropa tolesteko txokoa**

BEHARREZKO MATERIALA: Beraien jertse eta arropa ezberdinak.

- **Botoiak josteko txokoa**

BEHARREZKO MATERIALA: Botoi handiak, artilea, orratz handiak, oihal zatiak.

- **Edalontziak garbitzeko txokoa**

BEHARREZKO MATERIALA: Plastikozko edalontziak, xaboia, estropajoa, ura, 2 palangana.

- **Sukalde txokoa (Pintxo batzuk egin)**

BEHARREZKOMATERIALA: Txaka, atuna, yorkurdaiazpikoa, maionesa, ogia, labanak, koilarak.

- **Panpinak janzteko txokoa**

BEHARREZKO MATERIALA: Panpinak, panpinen arropa ezberdinak.

- **Erratza pasatzeko txokoa**

BEHARREZKO MATERIALA: Erratza, paper zatiak, biltzeko pala.

- **Kristalak garbitzeko txokoa**

BEHARREZKO MATERIALA: Tela zahar bat, kristala garbitzeko produktua (kristalak gelako leihoak izan daitezke).

KOKORIKO

HEZKUNTZA FAKTORIA

Camila

Esnatu naiz eta betiko errutinari ekin diot, atzo gaueko afariko platerak oraindik mahai gainean daude, garbitu ditut eta etxea atontzeko tarte hartu dut. Azkar batean gosaria prestatu dut eta haurra esnatzera abiatu naiz, eskolara joan behar du ni lanera joan ahal izateko.

Martxoak 8 da gaur, eta irratian entzun dut arratsaldean mobilizazioak omen daudela kalean, nik orde, agurea zaindu behar dut, lan egin behar dut. Europara etortzea zen nire ametsa, eta fisikoki hemen egon arren, egunerokotasunak ez dit ingurua bizitzen uzten. Etxea atondu, gosaria, haurra, agurea, bazkaria, haurra, agurea, ama, afaria, haurra, etxea... Errutinak erruleta bat dirudi, egunetik egunera arrakala sakonagoa egiten duena nire bizitzan eta gorputzean.

Aurten irakurri dut: Dena aldatu sistema arrakalatu, nire buruari esan diot: "Camila, garaia da gelditu eta dena aldatzeko. Garaia da barruko orbanak, sistemari eragiteko". Nork jarri zidan niri zaintzen arduraren zama gainean? Emakume jaiotzeagatik, diferentzia txiki horregatik, nik egin behar al ditut zaintza lanak?

Hezkuntzak, bai etxeak, kaleak zein eskoletakoak, ardura handia du "dena aldatzeko", ezberdin heztetik, hezikidetzan heztera pasa behar gara, sistemak inposatutako genero roletatik at! Zaintza erdigunera ekarri, eta dagokion lekua hartu behar du sisteman.

Hezkuntzatik ere dena aldatu eta sistema arrakalatu beharra daukagu.

Handitik txikira

Makila-zomorro hauek neurriaren arabera ordenatu behar dira. Hau da, handienari 1 zenbakia emanez, eta txikienari 8.

Zein arraio!

Maripurtzil bihurri horrek zomorrotxo bat sartu nahi dio lagun bati patrikan. Ea asmatzen duzun zein aukeratu duen:

- Errepikatuta dago baina ez da ugariena
- Ipurdirik ez du agerian
- Ez du eztenik, ezta tronparik ere
- Ezin du hegan egin
- Sei zango ditu
- Aho zabalean hortzik baduela badakigu, baina ez zaizkio ikusten
- Oso bista aparta dela esan liteke.

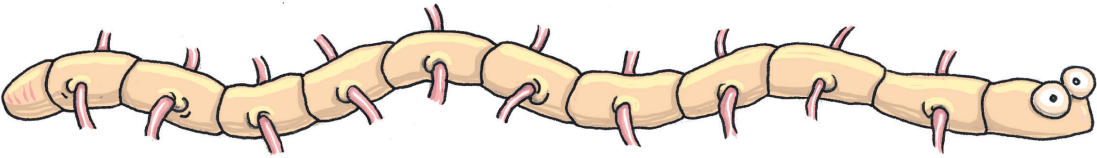

itzala

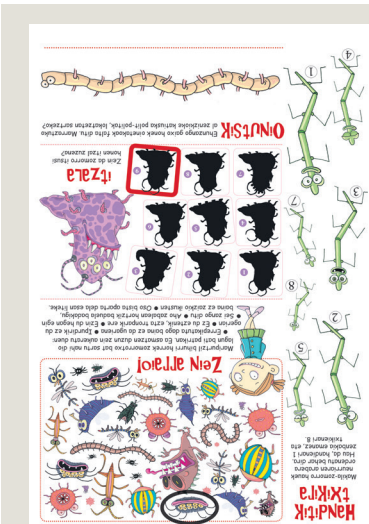
Zein da zomorro itsusi honen itzal zuzena?

OinutSiK

Ehunzango gaixo honek oinetakoak falta ditu. Marraztuko al zenizkioke katuska polit-politak, lokatzetan sartzeko?

SOLUZIOAK

Kontra

Mundutik Aiaraldeara

Aleksandr Osipov

Mihaela Calinescu

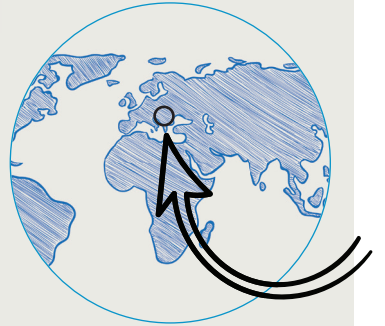
JAIOTERRIA
BUKAREST (ERRUMANIA), 1975

BIZILEKUA
AMURRIO

BIDAIAREN ZERGATIA
2006AN ETORRI ZEN ESKUALDERA BIZITZERA,
BERE SENARRA AMURRIOKOA DELAKO.

ERRUMANIA

DESKRIBAPENA

Bigarren Mundu Gerraren hasieran Ion Antonescuk diktadura militar faxista ezarri zuen Errumanian, harik eta Sobietar Batasunaren armada sartu zen arte. Ordutik aurrera herrialdea "bloke sozialistaren" eraginpean egon zen, 1989. urtera arte. Egun, Europako Batasunaren barruan dago, eta NATOren parte da.

AZALERA

238.391 kilometro koadro.

BIZTANLEAK

19,3 milioi biztanle.

HIZKUNTZA

Errumaniera.

“Euskara ikastea ez da beste hizkuntza batzuk ikastea bezalakoa izan”

"Euskaraz hasiko naiz, baina trabatu egiten banaiz zeozer gazteleraz esan dezaket, ezta?", galdetu digu Mihaela Calinescu Amurrioko Juan Urrutia plazan berarekin hitz egiteko elkartu garenean. Baietz esan diogu, baina ez du horretarako beharrik izan. Hasi eta buka, euskara hutsez egin du elkarriketa osoa.

Amurrioko euskaltegia zabaldu. Noiz eta zergatik hasi zinen euskara ikasten?

2016an hasi nintzen ikasten. Nire semearekin lagundu nahi nion, baina erronka moduan ere hartu nuen. Jende askok esaten zidan oso zaila zela, eta saiatzearabaki nuen.

Oso arraroa iruditzen zitzaidan kaletik ibili eta jendeak zer

esaten zuen ez ulertzea. Horregatik erabaki nuen ikastea.

Bereziki zaila suertatu zitzaizun euskara ikastea?

Frantses irakaslea naiz eta italiaraz zein ingelesez ere badakit pixka bat hitz egiten. Asko gustatzen zait hizkuntzak ikastea.

Euskara ikastea ez da beste hizkuntza batzuk ikastea bezalakoa izan. Oso ezberdina iruditzen zitzaidan, baina baita oso ludikoa ere. Esaldien estructures ikastea izan da niretzat zailena. Baina oso ludikoa da, eta horrek asko lagundu dit.

Amurrioko euskaltegia ari zara ikasten. Zer nolako giroa topatu duzu?

Bai, hemen hasi nintzen ikasten, Amurrioko euskaltegia.

Uste dut hemen oso irakasle onak dauzkagula. Ikastaro trinko bat ere egin nuen duela bi urte, Laudion.

Orain ondo moldatzen zara euskaraz. Ikasten jarraitzeko asmoa duzu?

Oraindik kostatzen zait hitz egitea (barreak). Badut euskaltegia jarraitzeko asmoa. Orain nire helburua ez da azterketa gaintzea, ikastea eta gozatzea baizik.

2006an etorri ziren Errumaniatik Amurriora bizitzera. Zer dela eta?

Bukaresten jaio nintzen. Oso hiri handia da. Hasieran pixka bat zaila izan zen ohitzea. Baina nire senarra Amurriokoa da, eta bere familiak oso ondo har-

tu nau, integratzen lagundu didate.

Salto bikoitza eman zenuen orduan: Errumaniatik Euskal Herrira eta hiri handi batetik herri txiki batera.

Bai, baina etorri nintzenean, zorionez, banekien gazteleraz hitz egiten, Bukaresteko Unibertsitatean ikasi nuen. Zaila izan da, baina hizkuntzarekin ez nuen arazorik izan.

Errumanieraz hitz egiten jarraitzen duzu?

Bai. Nire semearekin normalean errumanieraz hitz egiten dut. Berak hiru hizkuntza dakizki: euskara, gaztelera eta errumaniera, eta handitzen denean frantsesa irakatsi ahal izatea espero dut.

Argitaratzailea: Aiaraldea Kooperatiba Elkarte
Tirada: 10.000 ale.
Maiztasuna: Hamabostekaria
Lege gordailua: BI-1230-2013
Posta elektronikoa: egunkaria@aiaraldea.eus
agenda@aiaraldea.eus
agurak@aiaraldea.eus
Publizitatea: publizitatea@komunika.eus
Tlfnoa: 688 62 53 94
Helbidea: Nerbioi Kalea 12, behe. Laudio. Araba. 01400
Telefonoak: 94 656 85 54/688 62 59 00
Web-gunea: www.aiaraldea.eus
ERREDAKZIO OHARRA: Aiaraldea Aldizkariak ez du bere gain hartzen iritzi artikuluetan, zein egindako elkarriketetan adierazitakoaren erantzukizuna.

ESKER BEREZIAK BANATZAILA BOLUNTARIOEI:
Eider Solatxi, Aitor Fernandez de Pinedo, Jon Catalan, Christian Alemany, Aitziber Alava, Endika Arribas, Jabi Asurmendi, Iñaki Iarrakoetxea, Elixarrait Mendiguren, Gemma Corbella, Lander Ria, Cristina Gonzalez, Eunat Molinuevo, Andima Landaluze, Xabi Ugalde eta Alberto Martinez

EGUNKARI HAU LAGUNTZEN DUTE:

